Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

20 июли соли 2002. Шанбе № 55 (12797)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 16.30 имзо гардид.

Маҷлиси Девони Вазирон

18 июл маҷлиси Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон бахшида ба рафти амалӣ гардондани вазифаҳои устувор ва супоришҳо оиди рушди иқтисодиёти Ӯзбекистон дар нимаи якуми соли 2002 ва ҳаллу фасли муаммоҳои умда ба амал омад.

Дар маҷлис Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов маърӯза кард **(Маърӯза дар шумораи ояндаи рӯзномаамон интишор меёбад)**.

Сарвари давлатамон дар бораи натиҷаҳое, ки дар давраи сипаришуда дар ҳамаи соҳаҳо ба туфайли собитқадамона дар мамлакатамон ба рӯи об баровардани ислоҳотҳо ба даст омадаанд, аз хусуси дигаргунсозиҳои мусбӣ дар иқтисодиёт, комёбиҳои назаррас дар саноат, кишоварзӣ, аз он ҷумла ғаллакорӣ сухан ронд. Вай махсусан ба масъалаҳои минбаъда ба мамлакати мо ҷалб сохтани сармояҳои хориҷа, рушди соҳибкории хурду миёна истода гузашт. Баробари ин вазифаҳои умдаи рушди иқтисодии мамлакат муайян карда шуданд.

Ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти умумии дохила дар тӯли шаш моҳ дар ҷумҳурият ба 4,2 фоиз, аз он ҷумла маҳсулоти саноатӣ—7,2, молҳои истеъмоли халқ—11,5, маҳсулоти умумии кишоварзӣ—4,5 фоиз афзудаанд. Муовизаи моли чакана ба 8,3, хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ ба 12,7 фоиз зиёд шудаанд.

Ва ин рақамҳо рӯшан аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки ислоҳоти иқтисодӣ дар мамлакатамон муназзамона идомаи худро меёбад.

Соли ҷорӣ дар ҷумҳурият ҳосили бемисли ғалладона рӯёнда шуд. Пудратчиёни оилавӣ, хоҷагиҳои фермерие ҳастанд, ки аз ҳар гектар 70-80 сентнерӣ ва аз он ҳам зиёдтар ҳосил бардоштаанд.

Президенти мамлакатамон ба ҳамаи меҳнаткашоне, ки дар бобати ба даст овардани ҳосили фаровони ғалла, ки то ҳол 4,7 миллион тоннаро ташкил додааст ҳиссаи калон гузоштаанд, миннатдории худро баён сохт.

Президент зарурати истифода бурдани таҷрибаи мамлакатҳои мутараққиро ҳангоми муайян кардани ҳаҷми андозҳо зикр намуд. Вай диққату эътиборро ба имконияти минбаъда кам кардани он дар ҷумҳурият нисбати дараҷаи кунунӣ ҷалб сохт. Ҳини он имконияти истифода бурдани маблағҳое, ки дар натиҷаи кам кардани андоз ҳосил мегарданд, ба истеҳсолот фароҳам меояд.

Аз рӯи масъалаҳои дар маҷлис муҳокимагардида ҷонишинони Нахуствазир Р.Азимов, Н.Юсуфов, ҳокими вилояти Хоразм И.Бобоҷонов, ҳокими вилояти Ҷиззах У.Ямонқулов, ҳокими вилояти Андиҷон Қ.Обидов ва дигарон суханронӣ карданд.

(ӮзА).

Сафари вазири молияи ИМА

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов 17 июл дар қароргоҳи Оқсарой вазири федеролии молияи Иёлоти Муттаҳидаи Амрико Пол О,Нилро пазируфт.

Ҳангоми мулоқот масъалаҳои алоқаманди рафти ислоҳот дар Ӯзбекистон, муносибатҳои дуҷонибаи иқтисодӣ, вусъат додани ҳаҷми ба иқтисодиёти ҷумҳуриятамон ҷалб сохтани сармояҳои ИМА мавриди баррасӣ қарор гирифтанд. Оиди таҳкими минбаъдаи ҳамкорӣ дар мубориза ба муқобили терроризми байналхалқӣ ва экстремизми динӣ, рушди муносибатҳо байни Ӯзбекистон ва шарикони иқтисодии ИМА мубодилаи афкор ба амал омад.

Дар нишасти матбуотӣ, ки баъди мулоқот ба амал омад, Президент Ислом Каримов зикр намуд, ки гуфтушунидҳо пурсамар гузаштанд.

Пол О,Нил мушовири асосии иқтисодии Президенти ИМА мебошад ва дар муайян кардани сиёсати молиявиву иқтисодии ҳукумат, қабули қарорҳо накши муҳим мебозад. Баробари ин вай аз ИМА мудири дар Бунёди байналхалқии асъор, Бонки умумиҷаҳонӣ, Бонки рушди байниамрикоӣ, Бонки рушди Осиё ва Бонки рушду таҷдиди Аврупо ба ҳисоб меравад.

Ҳангоми мулоқот ба паёмнигорон меҳмони воломақом ба ҳукумат ва халқи мамлакати мо барои кӯмаке, ки дар мубориза ба муқобили терроризми байналхалқӣ расонда шуд, миннатдорӣ баён намуд. Вай зикр намуд, ки ислоҳот дар Ӯзбекистон бо суръати баланд ва собитқадамона давом дорад, дигаргунсозиҳо дар иқтисодиёт бештар назаррас мегарданд. Вай аз нияти худ дар бобати васеъ ошно кардани соҳибкорони амрикоӣ оиди имкониятҳои Ӯзбекистон ҳамагонро бохабар сохт.

Ба қарибӣ дар мамлакати мо ҳайати вакилони Бунёди байналхалқии асъор меҳмон шуда, бо корҳое ошно гардид, ки дар доираи Меморандуме амалӣ гардонда мешаванд, ки байни ин муассисоти байналхалқии молия ва Ӯзбекистон ба имзо расидааст. Президент Ислом Каримов зикр намуд, ки Ӯзбекистон ӯҳдадориҳои дар доираи ин созишнома ба зиммаи худ гирифтаашро пурра иҷро намуд ва илова кард, ки вазири молияи ИМА натиҷаҳои ба дастомадаро маъқул донистааст.

П.О,Нил зикр намуд, ки мамлакати мо дар ӯ таассуроти аз ҳама беҳтаринро боқӣ гузоштааст. Вай зикр намуд, ки Ислом Каримовро роҳбари оқил мешуморад ва ӯ қувваву ғайраташро барои минбаъда баланд бардоштани дараҷаи сатҳи зиндагонии аҳолӣ дареғ намедорад. Вазир иброз дошт, ки дар оянда ният дорад бо Президенти мамлакатамон воҳӯрад.

Маълум аст, ки маҷлиси навбатии сайёри Бонки таҷдид ва тараққиёти Аврупо моҳи маи соли оянда дар Ӯзбекистон ба амал меояд. Вазири молияи ИМА хабар дод, ки дар ин тадбири муҳим ҳатман иштирок мекунад ва гуфтушунидҳоро оиди рушди минбаъдаи ҳамкории дуҷонибаи тиҷоративу иқтисодӣ давом медиҳад.

Ислом Каримов ва Пол О,Нил ба пурсишҳои паёмнигорон оиди вазъият дар соҳаи иқтисодиёту молияи Ӯзбекистон, ҳамчунин ҳамкории дуҷониба посух доданд.

Дар доираи сафараш ба мамлакати мо вазири молияи ИМА ҳамчунин бо ҷонишини Нахуствазири Ӯзбекистон Р.Азимов, вазири молия М.Нурмуродов, раиси садорати Бонки Марказӣ Ф.Муллоҷонов воҳӯрда, аз Бозори Олойи пойтахт дидан кард.

(ӮзА).

Хушхабар аз Лондон

Эҳтиром ба фидоии кураш

Имрӯзҳо кураши ӯзбек дар бисёр мамлакатҳо, аз он ҷумла дар Британиёи Кабир пурҷӯшу хурӯш инкишоф меёбад. Шумораи одамоне, ки бо ин намуди варзиш шуғл меварзанд, дар ин ҷо пайваста меафзоянд. Аллакай се сол боз дар мамлакати мазкур бо дараҷаи баланди ташкилӣ «Мусобиқаи байналхалқии Ислом Каримов» гузаронда мешавад, ки аз эҳтироми бузург ва иззату икроми инглисҳо нисбати кураш—яке аз арзишҳои миллии мо гувоҳӣ медиҳад.

Чуноне ки ба мухбири ӮзА аз умури матбуоти Ассотсиатсияи байналхалқии кураш хабар доданд, аз номи Сармуншии Ассотсиатсияи кураши Британиёи Кабир Пол Сейер мактуб расидааст. Дар он зикр карда мешавад, ки раиси ассотсиатсия ва ташкилотчии «Мусобиқаи байналхалқии Ислом Каримов» аз рӯи кураш Стивен Свитлов аз ҷониби Нахуствазири Британиёи Кабир Тони Блэр ба унвони «Узви салтанати Британиё» тавсия гардид ва номзадии ӯро маъқул донистанд.

Тарғиботгару ташвиқотгари фидокори кураш Стивен Свитлов ба оилаи байналхалқии кураш соли 2001 ҳамроҳ гардид ва аз ҳамон вақт боз дар вазифаи раиси Ассотсиатсияи кураши Британиёи Кабир фаъолият пеш мебарад. Акнун вай соҳиби унвоне гардид, ки дар Қасри Букингем аз дасти малика Елизавета II нишони онро мегирад.

НАВИГАРИҲОИ ВИЛОЯТИ НАМАНГОН

Дарахти дӯстӣ биншон...

ПОП. Дӯстиву ҳамкорӣ ва равобити ҳамаҷонибаи меҳнаткашони ду ноҳияи ҳамсояву ҳамсарҳад Поп ва ноҳияи Ашти ҷумҳурияти Тоҷикистон анъанаи деринаро дорад. Натиҷаи ҳамин алоқаҳои дӯстӣ аст, ки солҳои охир риштаҳои хешиву ҳамкории меҳнаткашони ду ноҳияи ҳамҷавор мустаҳкам мегардад.

Чанде пеш намояндагони ноҳияи Ашт таҳти роҳбарии раиси маъмурияти ноҳия И.Раҳимов ба ноҳияи Поп ташриф оварданд. Дар байни меҳмонон дӯстони кӯҳнаву қадрдони попиён - пахтакори номдори аштӣ, Қаҳрамони Меҳнат Имомназар Хоҷаназаров, раиси хоҷагии ҷамоавии «Иттифоқ» Йигиталӣ Хоҷиматов, сардори раёсати хоҷагии оби ноҳия Аминҷон Икромов, раиси Шӯрои деҳаи «Понғоз» Раҳматҷон Ҷамолиддинов, сардори идораи пиллатайёркунии ноҳия Матлуба Мирзоматова, раиси ҷамъияти ӯзбекони ноҳияи Ашт Мӯъминҷон Абдуллоев ва бисёр соҳибкорони меҳнат буданд.

Меҳмонони баландмақомро дар сарҳади Поп ҳокими ноҳия, намояндаи Олий Маҷлиси Ҷумҳурии Ӯзбекистон Рустам Исматуллоев самимона пазироӣ намуд.

Бародарони аштӣ ҳамроҳи мизбонон ба мактаб-интернати рақами 50-уми шаҳри Поп ва корхонаи муштараки Ӯзбекистон-Туркия «Поп-фен» ташриф оварда, бо рафти ислоҳоти таълим ва тараққиёти саноат, афзоиши истеҳсоли маҳсулоти саноати дорои андозаи ҷаҳонӣ аз наздик ошно шуданд.

Дар меҳмонони аштӣ бахусус ҳаҷми корҳои ободонию бунёдкории меҳнаткашони ноҳияи Поп таассуроти калон боқӣ гузошт. Меҳмонон ба корҳои бинокорӣ ва афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ва саноати ноҳия баҳои баланд доданд.

Мулоқоти самимонаи дӯстӣ, суруду таронаҳои дилошӯб дар истироҳатгоҳи «Олтин бошоқ»-и Поп идома ёфт. Ҳокими ноҳияи Поп Р.Исматуллоев ба меҳмонон оиди таърихи ноҳия, комёбиву дастовардҳои меҳнаткашони он дар солҳои истиқлол нақл намуда, ба дӯстони аштӣ тӯҳфаҳои хотиравӣ супурд. Дар навбати худ раиси маъмурияти ноҳияи Ашт И.Раҳимов ба сухан баромада, оиди мустаҳкамшавии дӯстиву муносибатҳои бародаронаи ду ноҳияи ҳамсарҳад, боз ҳам васеъ намудани ҳамкорӣ дар соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ фикрҳои хешро баён намуда, барои меҳмондӯстӣ ва пазироии самимона изҳори миннатдорӣ кард ва тӯҳфаҳои хотиравиро ба ҳокими ноҳияи Поп тақдим намуд.

Ҳангоми бозгашт намояндагони Ашт дӯстони Попии худро ба ташрифи ҷавобӣ таклиф намуданд.

Коргоҳи нав

НОРИН. Тадбиргари ҳаққулободӣ Эргашалӣ Абдувоҳидов дар маркази ноҳия сехи докабофиро таъсис намуд. Дар натиҷа беш 30 нафар занону ҷавонони муваққатан бекормонда бо кор таъмин гаштанд. Тадбиргар Э.Абдувоҳидов бо маъмурияти заводи мошинсозии шаҳри Миасси вилояти Челябински Россия оиди ҳамкорӣ шартнома имзо карда, ба коргарони коргоҳи мошинсозӣ миқдори зиёди меваю сабзавотро фиристод. Ба ивази маҳсулоти фиристодашуда маъмурияти завод ба Ҳаққулобод дастгоҳҳои докабофиро равон намуд. Тадбиргар Эргашалӣ Абдувоҳидов аз шӯъбаи дар ноҳия будаи «Халқ банки» ба миқдори 5 миллиону 600 ҳазор сӯм вом гирифта, бо зудӣ бинои истеҳсолиро бунёд карда, дастгоҳҳоро васл намуд.

—Ҳамкориамон акнун оғоз ёфт. Шарикони россиягиамон акнун ба мо дастгоҳҳои стерилизасиякуниро (безарааргардонӣ аз микробҳо) мефиристанд, ки ин барои истеҳсоли докаи тиббӣ аҳамияти бениҳоят калон дорад. Бо васлу ба корандозии дастгоҳҳои нав ҷойҳои нави корӣ ба вуҷуд меоянд, ки ин барои бо кор таъминкунии як қисми ҷавонон имконият медиҳад, —гуфт дар сӯҳбат бо мо сардори сехи докаистеҳсолкунӣ Э.Абдувоҳидов.

А.НУРИДДИНОВ.

Иқдоми истиқлолият

Ҷустуҷӯву ташаббус самар меоварад

Ноҳияи Яккабоғ аз қадим бо боғу роғзори доманадор, одамони меҳнатқарину ташаббускораш маълуму машҳур аст. Баъди ба даст омадани истиқлолият дар ҳаёти мардуми ноҳия ҳам дигаргунсозиҳои куллӣ рух доданд. Барои ба деҳот овардани саноат диққату эътиборро пурзӯр гардонданд. Аз ин рӯ, шӯҳрати коркунони заводҳои пахтаву маҳсулоти ғаллагӣ, аспҳои навъи қорабайир на танҳо дар Ӯзбекистон, балки ҷаҳон ҳам баланд гаштанд.

Аз он ҷумла, дар ҳудуди ноҳия корхонаи истеҳсолии «Ғ-Зиё-Нур» шурӯъ намуда, алҳол бо маҳсули дасти коркунони худ фахру ғурур дорад.

Ба созмон ёфтани корхонаамон ҳамагӣ дуним сол сипарӣ шуд,—мегӯяд директори он Зиёхон Ғуломов.—Саравал танҳо макарон тайёр мекардем. Ба афзун гардондани номгӯи маҳсулот диққату эътиборро пурзӯр кардем. Ин аст, ки алҳол 5 навъи печене ва 7 намуди макаронро ба истеъмолгарон пешкаш мекунем. Аз сифати маҳсулот касе норизо нест.

Алҳол дар корхонаи мазкур 37 нафар кор мекунад. Аз паи ташкили сехи наванд. Ва сехи мазкур дар арафаи ёздаҳсолагии истиқлолият ба кор шурӯъ намуда, ба тайёр намудани конфетҳои карамелии Яккабоғ шурӯъ менамояд.

Дар сурат: қадоқгари маҳсулот **Фарида Габидулина**, устои сехи печене **Сардор Ӯтаганов** ва сарвари корхона **Зиёхон Ғуломов**.

Матн ва сурати **Шомурод Шаропов** **(ӮзА).**

Хонаи собиқадорони маҳалла

Бо ташаббуси фаъолон ва оқсақолони маҳаллаи «Ӯзгариш»-и шаҳри Андиҷон дар гузари «Тошлоқ» Хонаи собиқадорон қад бардошт.

Тадбиргарони маҳаллӣ низ аз ин кори хайр худро ба канор нагирифтанд. Онҳо ба ҳаммаҳаллаҳои худ дар бобати таъмин будан бо масолеҳи бинокорӣ, ободу зебо гардондани атрофи он, асбобу анҷом ва мебели зарурию овардан аз наздик кӯмак расонданд.

Акнун сокинони маҳалла ва меҳмонон дар ин маскан меҳмон гардида, оиди навгониҳо мубодилаи афкор мекунанд, шоҳмоту шашка бозӣ менамоянд, бо ҷавонон воҳӯрда, муаммоҳои маҳалла ва минбаъда обод кардани онро мавриди баррасӣ қарор медиҳанд.

Ба ғайр аз Хонаи собиқадорон дар гузар нонвойхона, сартарошхона, устохонаи тармими техникии маишӣ ва электронӣ, чойхона, объектҳои савдо ва фарҳанг фаъолият пеш мебаранд.

«Туркистон-пресс».

Ба пешвози 70-солагии Нукус

Хизмати нақлиёт беҳтар мегардад

Дар саросари мамлакатамон ба масъалаи ҷалб сохтани сармояҳои хориҷӣ, ба роҳ мондани ҳамкорӣ бо фирмаву ширкатҳои пешқадам диққату эътибор калон аст. Аз он ҷумла, дар соҳаи нақлиёт ҳам ҳамкории тарафайни ба ҳамдигар муфид торафт мустаҳкам мегардад. Бо кӯмаки Бонки таҷдид ва тараққиёти байналхалқӣ дар 5 шаҳри мамлакатамон—Алмалиқ, Бухоро, Намангон, Самарқанд ва Нукус лоиҳаҳо дар бобати рушди нақлиёти мусофиркашон ба рӯи об баровардa мешавад.

Барои амалӣ гардидани мақсади мазкур Бонки таҷдид ва тараққиёти байналхалқӣ вомро ба муддати даҳ сол ҷудо кардааст.

Дар шаҳри Нукус бахшида ба амалӣ гардондани лоиҳа, яъне ба вуҷуд овардани асосҳои ҳуқуқии рушди нақлиёти шаҳрии мусофиркашон, фароҳам овардани шароит оиди рақобат дар бозори нақлиёти хизматрасон, ҷойгир кардани самтҳо дар пойгоҳи тендери озод, омӯзиши маҷрои мусофирон ва дар ҳамин пойгоҳ муайян кардани ҳаққи киро ва идора кардани маблағфароӣ семинар шуда гузашт. Дар он намояндагони ташкилотҳои нақлиётии шаҳр, мутахассисон аз Олмон иштирок намуданд.

-Мувофиқи воми Бонки таҷдид ва тараққиёти байналхалқӣ 67 автобуси замонавиро харид карданием, ки дар дохили шаҳри Нукус ҳаракат мекунанд,—мегӯяд сарвари раёсати нақлиёти шаҳрии мусофиркашон Тӯхтарбой Исметов.—Мувофиқи лоиҳаи мазкур 12-25 маи соли кунун дар Лондон шуда, бо изоми нақлиёти шаҳрии мусофиркашон ошно шуда, баргаштем. Агар лоиҳаи мазкур ҷомаи амал пӯшад, ҳам барои аҳолии шаҳр ва ҳам меҳмонон як қатор қулаиҳо фароҳам меоварад.

А.ОРТИҚБОЕВ,
мухбири ӮзА.

Ба пешвози ёздаҳсолагии истиқлолият

Омодагӣ ба иди аз ҳама бузургу аз ҳама азиз

Ҳаштсад нафар мактаббачагон дар ҳунарнамоиҳои оммавие, ки ҳар сол бахшида ба солгарди истиқлолияти ҷумҳурият дар Майдони асосии мамлакат—Мустақиллик намоиш дода мешаванд, иштирок менамоянд. Ва он аз ҳар кадоми онҳо баробари масъулияти баланду ҳунари воло дар айни замон сиҳҳату саломат буданро тақозо дорад. Дар ин бобат нақши истироҳату фароғат ҳам калон аст. Аз ин рӯ охири моҳи кунун гимнастикачиён ва варзишгарони сабуке, ки аз озмоиши ҳакамот мегузаранд, ба масканҳои истироҳатӣ роҳ пеш мегиранду дар он ҷо устодону коргардонҳо бо ҷавонҳо машқҳо гузаронда, онҳоро барои баромади хуб дар тантанаҳои 1 сентябр тайёр мекунанд.

(Хабарнигори мо).

Ҷонибдории ҳифзи модарон ва фарзандон

Дар Тошканд маросими ба муассисаҳои тандурустӣ супурдани таҷҳизоти табобатӣ ва ташхисӣ, асбобу ускунаи тиббӣ ба амал омад, ки Бунёди «Соғлом авлод учун» аз шарикони хориҷиаш оиди амалӣ гардондани барномаи башардӯстӣ гирифтааст. Аз он ҷумла, ба Маркази ҷумҳурии скрининг таҷҳизоти зарурӣ ва реагентҳои кимёвӣ ба андозаи 60 ҳазор доллари ИМА супурда шуд. Вай имкон медиҳад, ки корҳои ташхиси мизоҷон аз рӯи пешгирӣ кардани тавлиди бачагони маълӯл беҳтар карда шавад.

Мисоли мушаххаси ҳамкориро бо сохторҳои байналхалқӣ дар равобити Бунёди «Соғлом авлод учун» бо ташкилоти байналхалқии башардӯстонаи «Смайл-Трайн» дидан мумкин аст, ки силсилаи грантҳоро барои табобати бачагон бо камбудиҳои ҷоғу рӯ ҷудо кардааст. Ба маблағи ин грантҳо таҷҳизот харида, ба клиникаи ҷарроҳиву стоматологии бачагонаи Донишкадаи рақами якуми давлатии тиббии Тошканд дода шуд. Аҳду паймон ҳосил гардид, ки тамоми амалиётҳои ҷарроҳӣ баробари истифода бурдани асбобу ускунаҳои мазкур дар пойгаҳи хайрот амалӣ гардонда мешавад.

Барои солим гардондани занон, фарзандон ва ноболиғону ҷавонон дар ҷумҳуриятамон баробари кӯмаки ташхисиву ҷарроҳӣ, ҳамчунин кумаки физиотерапевтӣ инкишоф дода мешавад. Ва он яке аз вазифаи бунёди Маркази тиббиву иҷтимоиро ташкил медиҳад. Таҷҳизоти замонавие, ки ба ихтиёри ин муассиса вогузоштанд, фирмаҳои номдори хориҷа тайёр кардаанд ва имкон медиҳанд, ки сифати гузарондани амалиётҳои мухталифи тиббӣ хеле беҳтар гарданд.

Фаъолияти муттасилу калонмиқёси Бунёди «Соғлом авлод учун» дар бобати ҷонибдории ҳифзи модарон ва фарзандон на танҳо майлу шавқи калони ташкилотҳои хориҷӣ, балки шаҳрвандони алоҳидаро ҳам ба вуҷуд овардааст. Тасдиқи ин далел ба ихтиёри бунёд вогузоштани автомобили «Рено» аз тарафи тадбиргари туркиягӣ Фуат Эмом мебошад. Мошин ба Беморхонаи рақами шашуми маризиҳои гузарандаи бачагонаи Тошканд ба мақсади такмил додани низоми кӯмаки оҷилии тиббии маризиҳои бачагон дода шуд.

Чуноне ки дар маросими ба муассисаҳои тиббӣ супурдани таҷҳизотҳои нав раиси раёсати Бунёди «Соғлом авлод учун» Ойнисо Мусурмонова зикр намуд, ин амал боз як иқдоми муҳим дар бобати ба иҷро расондани қарори Девони Вазирон «Дар бораи тадбирҳои иловагӣ оиди таҳкими тандурустии занон ва авлоди наврас», дигар ҳуҷҷатҳои ҳукуматие мегардад, ки барои беҳдошти ҳифзи модарон ва фарзандон дар ҷумҳурият нигаронда шудааст. Фаъолият оид ба таҷҳизонидани муассисаҳои тиббӣ идомаи худро меёбад.

Анна ИВАНОВА,
мухбири ӮзА.

Мавзӯи муҳими рӯз

Барои чӣ харидор норизо аст?

Галина Косолапова яке аз мағозаҳои шаҳр телевизори «Эврика» харид. Вале хурсандии ӯ то дер давом накард. Баъди даҳ рӯз телевизор вайрон шуд. Усторо ҷеғ задан лозим омад. 30 ҳазор сӯм дастмузд гирифт барои таъмир усто. Вале баъди чанд рӯз телевизор умуман аз кор баромад. Г.Косолапова ба мағозае муроҷиат намуд, ки молро харид карда буд ва талаб пеш гузошт, ки 245 ҳазор сӯмашро баргардонанд.

—Маъзарат мехоҳам,—гуфт фурӯшанда.—Шояд шумо телевизорро аз дигар дукон харид карда бошед. Чеки харидро нишон диҳед.

Галина ба хотир овард, ки ҳангоми харид ба вай фурӯшанда чекро надода буд. Вале фурӯшанда дар суханони худ истод. Галина ба шӯъбаи ноҳиявии ғиҷдувонии Иттиҳодияи оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони вилояти Бухоро муроҷиат намуд.

Ташкилоти мазкур муамморо ҳаллу фасл кард. Ба фурӯшандаи саркаш қонуну қоидаҳои фурӯши мол, аз ёд набаровардани додани чеки онро хотиррасон карда, ҳуҷҷатҳои мағозаро варақгардон кард. Маълум гардид, ки телевизор маҳз аз ҳамин мағоза харид гардидааст. Ва ба Галина Косолапова маблағашро баргардонда, хотиррасон карданд, ки ҳангоми хариди моли дилхоҳ чек гирифтанро фаромӯш накунад.

Мисоли дигар. Фермери хоҷагии ширкатии ба номи А.Ғиждувонӣ Шӯҳрат Каримов ба ҳисобсурати Ҷамъияти саҳҳомии «Навоий дон маҳсулотлари» барои хариди 9 тонна хӯроки чорво 440 ҳазор сӯм гузаронд ва бовариномаро пур карда, барои овардан ба Собир Қурбонов супурд. Шарик додани маҳсулотро чор моҳ кашол дод. Масъалаи мазкур ҳам баъди дахолати кормандони иттиҳодияи ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон ҳаллу фасли худро ёфт.

—Чунин воқеаҳо бештар бо айби худи истеъмолгарон рух медиҳад,—мегӯяд сарвари бахши ноҳиявии ғиҷдувонии ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони иттиҳодияи ҳамноми вилоятӣ Ӯктам Орипов.—Қисми зиёдашон ҳуқуқҳои худро намедонанд. Чун қоида, харидор ҳангоми хариди мол чек ва ё дигар ҳуҷҷати онро бигирад. Дар он ҳуҷҷат нарх, кай ва аз тарафи кӣ фурӯхтани мол сабт ёбад. Агар мабодо мол брак бароянд ва ё дорои дигар камбудӣ бошад, тавассути ана ҳамин ҳуҷҷат молро бармегардонад, маблағи худро баргашта мегирад. Ва он ҳуқуқи қонунии ӯ ба ҳисоб меравад.

Дар айни замон бояд таъкид намуд, ки аксар фурӯшандагон ба талабҳои Қонун дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон риоя намекунанд. Ва баъзан ба шабакаҳои савдо ва хизматрасонӣ даромада, эълонро дар ин бобат: «Моли фурӯхташуда баргардонда гирифта намешавад»-дида, ангушти ҳайрат мегазед. Охир, он бар хилофи қонуни мазкур аст.

Ва аз ин рӯ мо баробари ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон аз боби баланд бардоштани дараҷаи донишҳои ҳуқуқии онҳо низ мекушем, корҳои зиёдеро ба иҷро расондем ва мерасонем. Мо ба фурӯшандагон бештар гӯшрас мекунем, ки онҳо дар симои истеъмолгарон на танҳо харидорро, балки шахсиятеро бинанд, ки дар доираи қонун оиди ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон манфиатҳои шахсиро низ моликанд.

Илҳом САФАРОВ,
мухбири ӮзА,
вилояти Бухоро.

Ба пешвози 2700-солагии Шаҳрисабз

Гаҳвораи салтанати Соҳибқирон

Имрўзҳо маводҳои сершумори ҳафриётӣ исбот мекунанд, ки дар ҳудудҳои мухталифи Ўзбекистон масканҳои қадимаи фарҳанг арзи ҳастӣ карда, шаҳрҳое мавҷуданд, ки дорои таърихи чандинҳазорсола мебошанд. Дар пойгоҳи ана ҳамин маводҳо ҷашнҳои Самарқанду Бухоро, Хеваву Тирмиз мутантан таҷлил ёфтанд. Саросари ҷаҳон бохабар гардид, ки Ўзбекистон сарзамини қадима ба ҳисоб меравад ба тамаддуни ҷаҳонӣ саҳми арзандаи худро гузоштааст.

Тирамоҳи соли кунун дар вилояти Қашқадарё боз як тантана ба амал меояд, ки он алоқаманди ҷашни 2700-солагии Шаҳрисабз мебошад. Шаҳри мазкур дар манбаъҳои қадима номи Кешро дошта, дар асрҳои миёна ба худ номи Шаҳрисабз гирифтааст. Ва шаҳри мазкур шоҳиди аксар воқеаҳои хубу фоҷиавии Осиёи Миёна гардида, чандин маротиба ба хок яксон шуда, аз нав барқарор гардидааст. Манбаъҳои таърихӣ собит мекунанд, ки давраи аз ҳама шукуфони шаҳри мазкур ба солҳои салтанати Амир Темур рост меояд. Дар ин хусус дар манбаъҳои хаттии давраи темуриён маълумотҳои зиёде мавҷуданд, ки дар хусуси табиати шаҳр, воқеаҳои таърихии ҳамон давр нақл мекунанд. Масалан, муаррих ва ҷуғрофияшиноси номдори ҳамон давр Ҳофизи Абрў, ки сараввал дар салтанати Амир Темур вазифаи котибӣ, баъдтар дар саройи Мирзо Шоҳрух вазифаи сармуаррихиро иҷро кардааст, дар китоби худ «Ҷуғрофия» дар хусуси Шаҳрисабз чунин нигоштааст:

«Каш (Кеш). Онро Шаҳрисабз мегўянд. Дар аксар фаслҳои сол замини он сабз, аз сабзазор иборат мегардад. Алалхусус фасли баҳор, тамоми ҳавлӣ, бому кўчаҳои он ба бар либоси сабз мегирад. Майдони Кеш аз се фарсанг ба се фарсанг баробар аст. Манзили обод аст, дар шафаташ кўҳ маскан пайдо кардааст. Аз ин кўҳ намаки ошомиданӣ мегиранд, ниҳоят шаффоф буда, баъзеяшон рангоранганд.Онро барои тановул истифода мебаранд, бо маводи зарурӣ муовиза менамоянд. Сероб аст, дар ҳамаи ҳавлиҳо ва боғҳо мудом обро пайдо мекунед. Обе, ки ба шаҳри Қаршӣ меравад, аз ҳамин ҷо ибтидо мегирад. Меваҳои гуногун рўёнда мешавад. Аҳён-аҳён аҳли шаҳр аз хушксолӣ зарар медиданд.

Кеш шаҳрбанди қадимаро молик буд. Вале он вайрон гардид. Ҳазрати Амир Соҳибқирон (Темур) (Оллоҳ шўҳрати он касро боз ҳам баланд гардонад) соли 780 (1378-1379) шаҳрбанди шаҳрро аз нав барқарор намуд ва худи ҳамон сол ба истифода супурда шуд.

Боз як муаррихи давраи темуриён олими номдор Шарофиддин Алии Яздӣ дар «Зафарнома»-и худ Шаҳрисабзро ба сифати маркази илму маърифат тавсиф намуда, чунин нигоштааст:

«Дар баъзе манбаъҳои таърихӣ зикр гардидааст, ки шаҳри Кеш дар замонҳои гузашта маскани ҷамъомади олимони номдори соҳаи ислом буда, дар ин сарзамин се муҳаддиси номдор ҳаёт ба сар бурдаанд: Абў Муҳаммад Абдуллоҳ ибн Хамид ибн Наср ал-Кешӣ, Абдуллоҳ бин Абдураҳмон ад-Дорамӣ ас-Самарқандӣ, Абў Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорӣ. Ҳамон давр аз гўшаҳои мухталифи ҷаҳон ба ин шаҳри ҳамешасабз ба мақсади бархурдор гардидан аз нурҳои фазилат аҳли илм омадаанд. Масалан, Абулхусейн Муслим ибн Хаҷҷоҷ ал-Қайшарӣ ан-Нишопурӣ ба ҳамин ҷо омада, аз Абдуллоҳ ибн Ҳамид ал-Кешӣ сабақ гирифтааст. Баробари ин дар шаҳри мазкур бисёр олиму фузало ҷамъ омада, дарсҳои мухталиф ва маҷлиси ақидаро гузарондаанд. Аз ҳамин сабаб Кеш «Қуббутул-илм ва-л-адаб» (Қуббаи илму адаб) ном лақаброба худ гирифта будааст. Айёми баҳор боғу майсазорҳои он таровати махсус мебахшанд, боми биноҳо ва ҳавлиҳо бо либоси сабз фаро гирифта мешаванд. Аз ҳамин сабаб онро Шаҳрисабз меноманд.

Шаҳрисабз шаҳрест, ки дар он ҷо Соҳибқирон Амир Темур ба воя расидааст, соҳиби салтанат шудааст. Нисфи умри ў бо Шаҳрисабз алоқаманд мебошад. Вақте ки Самарқанд ба пойтахти салтанат мубаддал мегардад, пеш аз ва баъд аз юришҳои дуру дароз Амир Темур ҳатман ба Шаҳрисабз даромада гузаштааст ва онро маълумотҳои зиёди таърихӣ собит мекунанд. Зеро маскани мазкур барои Соҳибқирон мулки меросии аҷдодон ба ҳисоб мерафт. Дар садаи XIII Шаҳрисабз, умуман воҳаи Қашқадарё дар улуси Чиғатой барои идора кардан ба аҷдодони Амир Темур вогузоштанаш аз саҳифаҳои таърих маълум мегардад. Дар ин бора дар китоби таърихии «Зубдат утгаворих»-и Ҳофизи Абрў чунин маълумот оварда шудааст:

«Бо гардиши фалак ва зайли замона дар улуси Чиғатой ҳар гуна воқеаҳо рух доданд, фитнаву исёни бардавом ҳукмронӣ кард. Дар байни фарзандони Чиғатойхон, мамлакатҳои Мовароуннаҳр ва Турон мухолифат ва низоъ пайдо шуду кишвар дар ҳолати душвор монд.

Фарзандон ва аҳолии Корачор нуён ба Қуббат ал-Хазро — ноҳияи Кеш рафтанд ва барои зиндагонӣ манзилро қад кашонданд. Идора кардани ин вилоят ҳамчун мерос ба онҳо боқӣ монд. Ҳар як ҳукмроне, ки дар ин ҷо салтанати худро барқарор мекард, ба хонадони онҳо ҳамон мансабро нигоҳ медошт».

Вақте ки соли 1370 Соҳибқирон Амир Темур ба тахти салтанат нишаст, тадбири аввалини алоқаманди низоми идоракунии давлатро дар шаҳри Кеш гузаронд.Шарофиддини Алии Яздӣ дар «Зафарнома»-и худ дар ин хусус чунин тафсилотро баён кардааст:

«Ҳазрати Соҳибқирон мавқеи ҳар кадомро ба назар гирифта, ноҳия ва ҳазорaро муайян кард, мувофиқи қобилияту истеъдод, қадру қимат хилъати мансабро дўхт». Аз он ҷумла ў ба Амир Довуд баробари мансаби амирӣ ва мансаби девон, идора кардани Самарқандро супурд. Ба дигарон низ мансабҳои калонро вогузошт. Яъне ҳар кас мувофиқи рутбаву қудрати хеш ба кору вазифаи муносиб таъин гардид».

Тадбири мазкур ба Соҳибқирон имкон дод, ки давлати пурқудратро созмон диҳад.Ва тадбире, ки дар Кеш амалӣ гардонда шуд, минбаъд дар бобати таҳияи дастурҳои бузурги давлатдорӣ дебоча буду ҳамчун қутбнамо хизмат кард. Ва амалӣ гардондани дигаргунсозиҳои сохтори давлатдорӣ маҳз аз Кеш ибтидо гирифта буданд.

Амонулло БЎРИЕВ,
ходими калони илмии Пажўҳишгоҳи шарқшиносии Фарҳангистони улуми Ўзбекистон.

Вожаҳои хешутаборӣ дар забонҳои суғдиву паҳлавӣ ва ифодаҳои шевагии онҳо дар замони мо

Имрўз дар забони адабии тоҷик ва гўишҳои шевагии он каламоти марбут ба ифодаҳои хешутаборӣ ба шаклу намудҳои гуногун мавриди истифода қарор мегирад. Бояд мутазаккир шуд, ки ин соҳаи лексикология ва лексикографияи забоншиносии тоҷик то ҳанўз ба таври бояду шояд омўхта нашудааст ва аз ин рў истилоҳоти ягона низ ҳамчун меъёри забони адабии тоҷик вуҷуд надорад ва дар минтақаву маҳалҳои тоҷикнишин ба ҳар рангу рақам ба кор гирифта мешавад. Додову ата, акаву ука, додару бародар, акаҷону апаҷон, хусуру хусурбура, зану шавҳар, модаршўю хушдомaну модарарўс, падаршўю падарарўс, апаю хоҳар, хуҳару харак, қайнатову қайнӣ, дағўчу палонҷу овсину абусун, хуҳарэсу, додарэс, падарэсу модарэс, додӣ, домод, чиян, бўла, почо, язнаву боҷаву амак, амакбача, тағо, тағобача, амма, аммабача, хола, холок, келин, янга, падархонд, писархонд, модари ўгай, писари ўгай, оча, очаи ўгай, онаву бибӣ, моиндару поиндар, модарандар, падарандар, авлоду тухму табақ, уруғ, тўб, ҷамоа, элот, нувоса, набера, абера, чабера, падаркалон, модаркалон, бобову момо, бобокалону момокалон, падарзану модарзан, ниёкон, ниё, наслу тухму табор ва ҳоказо ...чунин аст номгўи нопурраи ифодаҳои хешутаборӣ. Агар ба ин вожаҳо иборaҳое чун «бачаи думовард», «писари ўгай», «писари пасовард», «зани бева», «марди занҷавобдода» ва амсоли онро изофа кунем, пас домони муносиботи хешутаборӣ хеле ва хеле густариш меёбад ва падидаи дорои аҳамияти иҷтимоӣ мегардад. Хуб, ҳоло ба қадри имкон ин мафҳумҳоро бо ҳам омезиш дода ва аз нигоҳи забоншиносӣ, бавижа забоншиносии таърихӣ иртиботи онҳоро бо мабдаи аслӣ-забонҳои суғдиву авестоӣ, паҳлавиву портӣ ва дариву форсии қадим мавриди баррасӣ қарор медиҳем.

Нахуст вожаи «модар»-ро таҳқиқ менамоем. Дар «Фарҳанги суғдӣ»-и устод Бадруз Замон Қариб он тахти рақами № 920 «мот», «мотар» ва тахти рақами № 5244 низ ба ҳамин гуна шарҳ ёфтааст. Калимаи «модархонда»-и форсӣ бо рақами 11551 ба забони суғдӣ «зенбор» ва шакли дигари он дар форсӣ модаидар будааст. «Модарзан»-и форсӣ тахти рақами 776 бо чанд намуд: «хуш», «хуша», «хвасру» оварда мешавад, ки он намоёнгари серлаҳҷа будани забони суғдист. Калимаи «падар» дар ин фарҳанг зери рақами 565, 1359, 7808 омада, ба забони суғдӣ «пит (э)р, питар, питр» талаффуз мешудааст. Вожаи «арўс» (ҳамсари писар), ки дар Мовароуннаҳр «келин» мегўянд, дар луғатномаи устод Қариб тахти рақами 9366 омадааст ва ба забони суғдӣ «шуншо» гуфта мешудааст.

Дар баъзе манотиқи тоҷикнишин «модар»-ро апа, аппа, оча ва дар барҳе аз маҳалҳо «бибӣ» меноманд. Дар ҷилди чоруми «Луғатномаи Деҳхудо» (чопи Теҳрон, 1373 хуршедӣ, баробар ба 1995 милодии масеҳӣ) калимаи «бибӣ» ба ин гуна шарҳу эзоҳ ёфтааст: «зани некў ва хотуни хонаро гўянд». Фарзандони ду хоҳарро дар қисмате аз маҳалҳои тоҷикнишин «бўла, яъне онҳо ба ҳамдигар бўла ҳастанд» мегўянд. Бояд гуфт, ки дар луғатномаи номбурда ин калима зери ду моддаи луғавӣ ба ин гуна шарҳу эзоҳ ёфтааст: «бўла–(арабӣ)–духтар» ва «бўл»–(арабӣ)–валад, фарзанд, писар». Бародари модар, ки дар аксари манотиқи Мовароуннаҳр «тағо, тоға» гуфта мешавад, дар паҳлавӣ ва форсии бостон «до», «доӣ» гуфта мешудааст. Дар «Луғатномаи Деҳхудо» бародари зан ва ё бародари шавҳар ба ин гуна шарҳу эзоҳ ёфтааст: «хусра – писар ё марде, ки бародари завҷаи шахс ва ё бародари шавҳари зан бошад». Ба ҳамин тариқ «боб» – бобо, падар, «мом» – момо, модар қайду шарҳ ёфтаанд. «Бародарандар» – писари падар бошад аз зани дигар ё писари модар аз шавҳари дигар, мухаффифи он бародандар будааст ва ўро «хуш» низ гўянд». «Бародар» дар навбати худ аз «бародар»-и паҳлавӣ маъхуз гаштааст ва он дар китоби устод Алӣ Акбари Деҳхудо ба ин гуна шарҳ қайд гардидааст: «писар ё марде, ки дар падару модар ва ё яке аз он ду – бо шахс муштарак бошад, ах, додош». Дар шарҳи мазкур «ах» арабист ва маънои бародарро дорад, «додош» – аз назари мо ифодаи лаҳҷавии яке аз гўишҳои забони суғдист, ки ҳоло дар шеваи деҳаи Эҷи ноҳияи Нурато дар шакли «додой» побарҷост. Ҳамин тавр «бародари кеҳтар, яъне бародари кўчактар ҳоло ҳам дар аксари шеваву лаҳҷаҳои форсӣ – тоҷикӣ дар шакли «додар» маҳфуз мондааст. «Бародари меҳтар ва ё ба ибораи дигар бародари бузургтарро «доданд» низ гўянд» – менависад устод Деҳхудо. Агар ба ин навиштаҳо аз нигоҳи забоншиносии таърихӣ бархурд шавад ва серлаҳҷа будани ҳар кадоме аз забонҳои иронитаборро дар мадди назар бигирем, пас мебинем, ки ағлаби он вожаҳо бо андаке тағйироти овоӣ ва маъноӣ имрўз ҳам дар забони гуфтугўии мо мавҷуданд. Ва ҳоло боз ба фарҳангҳо рўй меоварем: дар «Қомуси дарӣ ба русӣ» (чопи Маскав, соли 1986) ба бисёре аз вожаҳои хешутаборӣ мутаваҷҷеҳ мешавем. Аз ҷумла, «опа» ё «апа» чун хоҳари калонӣ шарҳ ёфтааст. «Ака» ё «ока» дар мавқеи бародари калонӣ истифода мешудааст. «Авдур» – бародари падар, яъне амак, «авдурбача» – амакбача, авдурхусур – бародари падарарўс, бародари хусур, ё бародари падаршўй маънидод гардидааст.

Вожаи «боҷа» ба маънои шавҳари хоҳари зан, «бачаандар» – писарандар, «бародари айнӣ» ба маънои бародари ҳамзод ва ё ҳамхун, «бубу» ба маънои модар, «биёдар» – бародар, «бибӣ» – ба маънои момо, «бибикалон» чун модари момо, яъне момокалон

Забони мо — ҷаҳони мо

шарҳ дода шудааст. Мо мебинем, ки дар забони дарӣ ва ё форсии кобулӣ ифодаҳои «падар, падаркалон, падарандар, падарзан, «пеғла» (ба маънои бону, хоҳар, хонум), «табор» – ба маънои хелу хеш, дудмону хонавода, «янга» ба ду маъно – зани бародар ва арўс (онро дар манотиқи дигари Мовароуннаҳр келин мегўянд) хеле мустаъмал будаанд. Ҳамчунин вожаҳои «хусур» (ба ду маъно: 1. падарзан ва 2. падаршавҳар), «хусурбура» ба маънои бародари зан, «аму» – бародари падар, «навоса» ба маънои набера қайду шарҳ ёфтаанд. Дар ҷилди аввали «Фарҳанги форсии Амид» (чопи Теҳрон, соли 1372 хуршедӣ баробар ба 1994 милодии масеҳӣ) вожаҳои «додарак» – мусағғари додар (шакли навозишии додар), бародари кўчак, «додаранд» – (исми мураккаб) бародари бузург, «додак» – хидматкори пир, «додар» – бародар, дўсте, ки монанди бародар бошад, «додо» – падари бузург, «дойи» – бародари модар, дар форсӣ коку ва кокуя ҳам гуфта шуда (Луғатномаи Амид, саҳ. 904), «доҳ» – канизак, парастор, доя ва дар навбати худ «доя» ба ин гуна шарҳу эзоҳ ёфтааст: аз «дойак»-и забони паҳлавӣ: зане, ки бачаи каси дигарро шир бидиҳад, парасторзан, ки кўдаконро парвариш диҳад ва парасторӣ кунад, «тоя» ҳам мегўянд...» (Луғатномаи Амид, саҳ. 924.).

Дар «Фарҳанги дуҷилдаи забони тоҷикӣ» (чопи Маскав, соли 1969) «хўшае» аз калимаҳои марбут ба муносиботи хешутаборӣ оварда шудааст ва аз нигоҳи мо номукаммал буда баъзе аз онҳо (доир ба пайдоиши ин ё он калима) ғалат маънидод шудаанд. Барои мисол, мо дар фарҳанг вожаҳои апа, ака, дағўч, палонҷ, почо, тағо, чиян, язна, оча ва амсоли онро, ки кайҳо боз дар шеваву лаҳҷаҳо мавриди истифода қарор гирифтаанд ва ба адабиёти китобӣ низ роҳ паймудаанд, пайдо накардем. Ба забони туркӣ мансубият доштани вожаи «додо»-ро, тавре ки дар ин фарҳанг омадааст, мо яке аз иштибоҳот мешуморем, зеро тавре ки дар боло овардем ағлаби вожаҳои дар таркибашон пешванди «до» – дошта, баромади суғдӣ ва ё паҳлавӣ доранд.

ДО, ДОДАР, ДОДӢ, ДОМОД, ДОДО, ДОХУНДА, ДОМУЛЛО...

Хонандаи борикбин зуд пай мебарад, ки байни каламоти фавқ муштаракие вуҷуд дорад. Пешванди «до» дар аксари каламот омада вазифаи худро ҷӣ аз лиҳози маъноӣ ва ҷӣ аз лиҳози калимасозӣ ифо кардааст. Барои ин ки сари гиреҳ боз шавад, таҳлилро аз «дӣ» шурўъ мекунем. Ин пешванд дар таркиби калимаҳое, чун «дина», «дирўз» дучор мешавад. «Имрўз» – ин рўз, яъне рўзи ҳозирро ифода мекунад, дар ҳоле ки «дирўз» маънии рўзи гузаштаро медиҳад. «Дӣ» дар луғат ба маънои дина, дирўз, яъне рўзи гузашта аст. Дӣ дар калимаи «додӣ» вазифаи пасвандро адо карда калимаи нав сохтааст. Пас «до» ҷӣ маъни дорад? «До» ба маънии «ҷаноб, бародар, ака дар шеваи деҳаи Эҷ аз кўҳистони Нурато басо серистеъмол аст. Инчунин маънои «соҳиб»-ро низ дорост. Дар форсӣ ҷиҳати муроҷиат ба мухотаб «оқои Ҳабибулло» гўянд, дар тоҷикӣ «ҷаноби Ҳабибулло», дар забони дарӣ «Ҳабибулло соҳиб» ва дар шеваи фавқулзикр «До Ҳабибулло» мегўянд. Аммо «додӣ» маънии «бародари дирўз»-ро дорад, пас маълум мешавад, ки мазмуни бародари аз худ калон, яъне бародари бузургро ифода мекардааст. Ҳамин тариқ, «додар» бародари хурдро ифода кунад, «додӣ» бародари бузургро мефаҳмононад. Пешванди «до» дар калимаҳои зиёде низ бо ҳам омада исми нав сохтааст. Бигирем, калимаи домодро. «Домод» аз ду таркиб сохта шудааст – «до» ва «мод», калимаи дуввум мухаффиф, яъне шакли кўтоҳшудаи «мода», пас далолат ба ҷинси мода бошад, аз қабили зан, духтар ва ҳоказо. Ба ибораи дигар «домод» – шавҳари духтар гуфтан аст.

«Мулло» – арабӣ буда, дар луғат ба ду маъност: 1. олими мадраса, олими дин ва шариат. 2. пурдон, бисёрдон. «Охунд» – форсӣ-тоҷикӣ буда маънии пешвои рўҳонӣ, мулло, муаллим, устодро ифода мекунад. Ба ин калимаҳо ҳамон пешванди «до»-и суғдиву паҳлавӣ, ки дар шеваи Эҷ то ба ҳол побарҷост, изофа шуда, «дохундаву домулло» ҳамин тариқ дар забони мо мустаъмал гардид. Бояд гуфт, ки устод Айнӣ, забоншиноси беҳамтое буданд ва номи яке аз рўмонҳои худро «Дохунда» ниҳодаанд. Ин калима он замон дар забони тоҷикони кўҳистонӣ маънии шахси аз лиҳози моддӣ қашшоқро низ ифода мекардааст. Калимаи дуввум «охунд» ҳоло дар Ирон хеле роиҷ аст ва ба ҳамон маънӣе, ки дар фавқ овардем, истифода мегардад. Аммо калимаи «домулло» баҳсталаб мебошад. Яке аз забоншиносони тоҷик устод С. Ҳусейнов фикри худро доранд. Ба ақидаи эшон «домулло» сирф арабист ва аз ибораи «идоматуллоҳ» ба ҳам омадааст, яъне давомдиҳандаи кори мулло, ё худ, он шахсе, ки аз лиҳози дараҷаи илмӣ болотар аз мулло бошад. Аммо ин истилоҳи динӣ дар забони арабӣ дида намешавад. Дар ҳар сурат, дар истилоҳи забоншиносӣ ибораву ифодаҳои «сайри таърихии забон», «сайри таърихии калима» кор фармуда мешавад. Ин маънои онро дорад, ки як калима метавонад танҳо дар як замони муайян ва дар як забони муайян вуҷуд дошта бошад ва бо мурури вақт ба дигар забон ва ё шева нуфуз кунад, рўйи ҳам рафта баъди чандин сол ва ё аср худи ҳамон калима дар худи ҳамон забон ва ё шеваи он бори дигар бо андаке тобиши маъноӣ буруз кунад.

Аз ин навиштаҳо чунин бармеояд, ки забони аҳли деҳот, бавижа, гўишҳои кўҳистониён басо омўхтанӣ будааст ва ҳар калимаву ибораe, ки ба гўши мо ғайриоддӣ ва ғайритабиӣ мерасад, ҳатман ба забонҳои асл: суғдиву паҳлавӣ, портиву порсӣ (форсии бостон) бархўрд мекардааст. Ҳеҷ айбе надорад, ки мо аз калимаҳое чун «оқо, соҳиб, ҷаноб», ки туркиву арабиянд, сарфи назар намоем ва ба ҷои он ҳамон «до»-и бобоиро истифода кунем.

Албатта, ин мисли қатрае аз баҳр хоҳад буд, аммо чунин амалкард дар тамоми ҷабҳаҳои забоншиносӣ: луғатшиносиву услубшиносӣ, сарфу наҳв ба кор гирифта шавад, пас тамоми таълимотеро, ки дар қаламравҳои форсизабонон рўйи кор хоҳад омад, било шак ҳамаи сокинони он тавре ки дар пешинаи торихӣ буд, мавриди мутолаа қарор хоҳанд дод ва хоҳанд фаҳмид.

Мақсад аз ин навиштаҳо он бувад, ки аҳли илму адаб дар таълимоташон ба қадри имкон аз калимоти умумихалқӣ, минҷумла аз вожаҳои хешутаборӣ ба тамоми даризабонони дунё фаҳмо истифода намуда, аз аносири бегона, хоссатан марбути ин ё он шева ва забони ғайриаслӣ барҳазар бошанд. Ба шарофати истиқлол равобити ҳамаҷонибаи кишвар, аз он ҷумла равобити фарҳангӣ рўй ба густариш мениҳад. Фарҳангҳои дузабонаву чандинзабона, тафсирии якзабона ҷӣ дар дохили кишвар ва ҷӣ берун аз марзи он, алалхусус, дар мамолики ҳамзабон ба чоп мерасанд. Бояд ба ҳоли қудрат аз он гуна фарҳангҳо истифода намуд, зеро вазифаи аҳли қалам – олимон, адибон, ходимони нашриёту матбуот ин ҳамоно поку побарҷо нигоҳ доштани дурдонаҳои мероси гаронбаҳои ниёкон буда, ба ғановату таровати забони нобӣ дарӣ-форсӣ афзудан ва саранҷом услуби равон ва ҳусни баёнро ба ояндагон интиқол додан ба шумор меравад.

Назруллоҳ РАСУЛЗОДА,
номзади улуми филология.

Барои устувории қонун

Ташрифи серўзаи намояндагии воломақоми ассотсиатсияи юристҳои америкоӣ (ABA\CEELI) бо роҳбарии президенти он Роберт Хиршон бо шиносшавӣ бо вазъияти Фарғона анҷомид. Меҳмонон ҳангоми сафар бо якчанд намояндагиҳои суду зинаҳои қонунбарорӣ шинос гаштанд. Мақсади сафар расондани ёрии техникӣ дар ташкили мурофиаи мустақили судӣ дар Ўзбекистон буд, ки он яке аз хусусиятҳои давлати демократӣ мебошад.

— Инкишоф ва мустаҳкам гаштани муносибатҳои Ўзбекистону ИМА дар сиёсати берунаи мамлакат аҳамияти калон дорад,— гуфт Сафири Фавқулодда ва Мухтори ИМА дар Ўзбекистон Ҷон Хёрбет ҳангоми вохўрӣ бо намояндагиҳои ассотсиатсияи юристон, оҷонсиҳои ИМА оиди инкишофи байналхалқӣ, ҳукумат ва ҷамоатии Ўзбекистон.—Барои боз ҳам инкишоф додани ҳамкории ҳарду мамлакат ба риояи ҳаққу ҳуқуқ бояд эътибори ҷиддӣ дода шавад. Ин дар навбати худ дар деклоратсияе ки аз тарафи Котиби давлатии ИМА Колин Пауэл ва Вазири умури хориҷаи Ўзбекистон Абдулазиз Комилов ба имзо расидааст, таъкид карда шудааст.

Бо ақидаи сафир қисми асосии тамомиислоҳотҳо дар Ўзбекистон ислоҳоти ҳуқуқӣ мебошад. Амалӣ гардондани он имконияти осонтар ба ҳаёт татбиқ намудани дигар ислоҳотҳоро фароҳам меоварад. Маҳз дар ҳамин соҳа Ассотсиатсияи юристони ИМА ба Ўзбекистон ёрии техникӣ мерасонад,—таъкид намуд Ҷ.Хёрбет.

— Ассотсиатсияи юристони ИМА дар 23 мамлакат, ки ба ҳайати он мамлакатҳои ИДМ, Аврупои Шимолӣ ва Марказӣ дохил мегарданд, фаъолият меронад,—гуфт дар сўҳбат бо мухбири ОИ «Туркистон-пресс» директори иҷрокунандаи Ассотсиатсияи юристони ИМА, роҳбари барномаи «Ҳуқуқ ва ташаббуси Аврупои Марказӣ ва Шарқӣ» Дэвид Олберт.—Мақсади асосии барномаи мо таъмин намудани воломақомии Қонун дар мамлакатҳое ки мо кор мебарем мебошад, иброз дошт директори иҷрокунанда.— Мо кўшиш мекунем, ки ислоҳоти судӣ, соҳаи суд ва дигар соҳаҳои системаи ҳуқуқӣ мустақил бошанд,— таъкид намуд Д.Олберт.

— Ғайр аз Ўзбекистон намояндагии мо ба дигар мамлакатҳои Осиёи Марказӣ сафар мекунад. Мақсад аз он шиносшавӣ бо барномаҳо, инчунин бо фаъолияти шарикон ва бахусус шинос гаштан бо фаъолияти намояндагиҳои Ассотсиатсияи мазкур дар ҷойҳо мебошад. Мо 7 сол аст, ки дар Ўзбекистон кор мекунем. Бо ассотсиатсияҳои адвокатҳо, суду юристҳо ҳамкорӣ карда дар воломақом гаштани қонунҳо ёрӣ мерасонем. Барои инкишофи системаи мустақили суду адвокатура ташкилотҳои номбаргардида роли муҳим мебозанд. Дар ин ҷо инчунин як қатор дигар лоиҳаҳоро низ ба амал мебарорем. Аз ҷумла дар Тошканд, дар суди ноҳиявии Акмал Икромов лоиҳаи «Протоколкунии электронии ҷамъомади суд» ҷорӣ мегардад. Лоиҳаи мазкур дар барқароркунии соҳаи суди мустақил аҳамияти калон пайдо мекунад. Ғайр аз ин мо дар соҳаи экологӣ, ҳуқуқӣ, гендерӣ, маълумоти ҳуқуқӣ низ кор мебарем. Ассотсиатсияи юристони ИМА бо Институти давлатии юридикии Тошканд ҳамкорӣ дорад. Соли гузашта мо барои сохтмони клиникаи юристӣ дар Ўзбекистон ҳиссагузорӣ намудем,— гуфт дар охир Дэвид Олберт.

«Туркистон-пресс».

Пахтаи маҳиннах мерўёнанд

Хоҷагии ширкатии Қорасуви ноҳияи Ангори вилояти Сурхондарё 1800 гектар замини обёришаванда дошта, 750 гектараш ғалла, ба 920 гектараш пахтаи маҳиннах коштаанд. Аз ҳар гектари ғаллазор 43 сентнерӣ ҳосил бардошта, ба анборҳои қабул 2250 тонна ғаллаи хушсифат расонда шуд. Ба маълўлон ва кўҳансолоне, ки дар ҳудуди хоҷагӣ истиқомат доранд, 20 тонна ғалла ройгон тақсим гардид.

Алҳол дар саҳроҳои хоҷагӣ мубориза барои ба даст овардани ҳосили фаровони пахтаи маҳиннах ва дигар зироати кишоварзӣ авҷ гирифтааст. Коркарди байни қаторҳо, обмонӣ, дигар тадбирҳои агротехникӣ бо суръату сифати баланд мегузаранд.

Мувофиқи нақша мебояд хоҷагӣ аз ҳар гектар 34 сентнерӣ ҳосил диҳад. Соли гузашта онҳо аз ҳар гектар 37 сентнерӣ пахта бардошта буданд. Имсол камаш 40 сентнерӣ пахта супурданианд.

211 нафар пудратчиёни оилавӣ дар бобати рўёндани ҳосил намунаи ибрат мегарданд.

Дар сурат: сарпудратчии хоҷагӣ **Абдусаттор Раҳмонов**.

Матн ва сурати Искандар ХУҶАЕВ (ЎзА).

Навигариҳои олам

Хабарҳо аз хориҷа

Қурбонии наздикии Лондон

Дар моҳи сентябри соли гузашта ҷинояти мудҳише, ки дар шаҳри Лондони Инглистон содир карда шуда буд, мақомоти пулис онро ошкор намуд.

Дар ин ҷиноят гуноҳ ба гардани зани сисолаи Африқои ғарбӣ гузошта шуд, ки дар ҷои истиқомати ў баъзе ашёҳое пайдо шуданд, ки иртиботи вайро ба ин қотилӣ собит менамояд. Ходимони пулис ин далелҳои собиткунандаро ҳанўз зикр кардан намехоҳанд, аммо ин ашёҳо кифоя аст, ки номбурда дастгир карда шавад. Ин зани африқоӣ аз Глазго ба Лондон зиёд меомад, ки дар наздикии пойтахт ин ҷиноят ба амал баровaрда шудааст.

Моҳи сентябри соли 2001 дар дарёи Темза устухонҳои одам ёфт шуда буд. Баъдтар маълум гардид, ки ин устухонҳои бачаи шашсолаи африқоиасл будааст. Манзараи кушта шудани бачаи хурдсол, ки онро муфаттишон бо мақсади тафтиш аз нав такрор карданро водор сохтанд, худи пулисро дар даҳшат гузошт. Бача тибқи таомули дини Вудуи ғарбии Африқо қатл карда шудааст. Аввал гардани бача бурида шуда, баъд узвҳои дигари ў майда-майда ҷудо карда шудааст. Пулис инчунин тахмини дигари кушта шудани бачаро истисно намекунад: кўдак эҳтимол қурбонии расми табобати африқоӣ шуда бошад, ки пайравони ин шоха қурбонӣ карданро низ дар амал татбиқ менамоянд.

Маҳви бесаводии шаҳвонӣ

Дар Ҷумҳурии Мардумии Чин, ки аҳолиаш аз 1,3 млрд. хуруҷ намудааст, масъалаи ба нақша гирифтани оила мавзўи муҳим боқӣ мемонад.

Барои ба нақша гирифтани оила бошад, дар қадами аввал тарбияи маърифатӣ ва шаҳвонии марду зан бояд дуруст ба роҳ гузошта шавад. Бо ин мақсад дар нақлиёти рўизаминии Пекин воситаҳои гуногуни ташвиқотиро ба роҳ гузоштаанд, ки онҳо дар мавзўъҳои контрасепсияи беҳавф, ҳомилаи солим ва давои бемориҳои гуногуни таносулро фаро мегирад. Мусофирони нақлиёти гуногун якҷоя бо билет ҳар дафъа метавонанд варақа ва ё нусхаи иловагии маълумотро, ки аз ин бобат иттилоъ мерасонад, бепул ба даст оранд.

Чунин қарор дар кумитаи банақшагирии оилаи пойтахт эҷод шудааст, ки онро дар идораҳои маъмурии нақлиёт хуб пазируфтаанд. Аҷиб он аст, ки даҳсолаҳои гузашта дар Чин муҳокимаи чунин мавзўъҳо, ки бо шаҳвату алоқаи ҷинсӣ иртибот дорад, қатъан манъ шуда буд. Ва ҳоло ин мавзўъҳои манъшуда то ба ҷойҳои ҷамъиятии автобусу троллейбусҳо роҳ пайдо намуд.

Бино ба натиҷаҳои рўзҳои аввал ин навоварӣ ба мардум хеле хуш омадааст, ки дар нақлиёт нисбат ба китобу рўзномаву маҷаллаҳо нусхаҳои чопии марбути нақшаи оиладорӣ ва бехатарии алоқаи ҷинсиро дар дасти онҳо бештар дидан мумкин аст.

Ҷоизаи Нобел — ба «Шери Панҷшер»

Як гурўҳ аз сиёсатмадорои Фаронса пешниҳод намудаанд, ки фармондеҳи машҳури Афғонистон—Аҳмадшоҳи Масъуд ба гирифтани ҷоизаи сулҳи Нобел пешбарӣ карда шавад.

Дар ин хусус кафили сафорати Афғонистон дар Порис Меҳробуддини Мастон хабар додааст.

«Собиқ узви порлумони Фаронса, генерал Фелип Морилон ва узви порлумон Ричард Сазенов ҳанўз моҳи январ дар ин бора ба Кумитаи ҷойизаҳои Нобел дар Норвегия

Аҳмадшоҳи МАСЪУД: мо ваҳдати миллиро дар таҳқиқи адолати иҷтимоӣ медонем.

дархосте фиристода буданд. Муроҷиати сиёсатмадорони фаронсавӣ дар шабакаи ҷаҳонии Интернет ҷой дода шуд ва дар муддати кўтоҳ ҳазорҳо нафар зери он имзои худро гузоштанд. Дар зери ин муроҷиатнома роҳбарияти маъмурияти Давлати Исломии Афғонистон низ имзои худро гузоштааст»,— овардааст радиои «Озодӣ».

Тибқи суханони М.Мастон анқариб 50 нафар аз аъзои порлумонҳои Урупо ва Фаронса ин пешниҳодро дастгирӣ намуда, пас аз маргаш ба А.Масъуд додани мукофоти Нобелро дастгирӣ намудаанд, бо вуҷуди он ки мукофоти Сулҳи Нобел баъди вафот тибқи қоида дода намешавад. Танҳо як бор ин низом халалдор шудааст, ки ба таври истисно он ба Дабири кулли Созмони Милали Муттаҳид, дипломати швед Даг Ҳаммаршалд соли 1961 пас аз маргаш дода шуда буд.

Аҳмадшоҳи Масъуд, ки соли 1952 дар деҳкадаи Ҷангалаки дараи Панҷшер таваллуд ёфт, аз хонаводаи дагарвол (полковник) Дўстмуҳаммадхон буд. Пас аз таҳсил дар литсейи Кобул, ба Институти политехникӣ дохил шуд, ки аллакай аз он давр дар мухолифат нисбат ба ҳукумати шоҳ Довуд қарор дошт. Дар даврони даҳ соли ҷанг бо артиши шўравӣ ҳафт маротиба дар дараи Панҷшер ҳуҷуми онро шикаст дод ва умуман ҳисоб гаштааст, ки 60 фоизи талафот ва хисороти армияи шўравӣ дар ҷанги хоки Афғонистон аз ҷониби генерал А.Масъуд ба амал оварда шудааст. Баъдан панҷ соли мубориза бар зидди режими Толибони зархарид ва шабакаи террористии Ал-қоидаи Усома бин Лоден...

«Ў ошиқи хидмат ба мардуми худ буд ва дар ин роҳ сӣ соли тамом ҷонфишонӣ кард ва худ медонист, ки сар дар ин роҳ мегузорад... Бинобар ин муддатҳо қабл теппаеро худ барои қабраш супориш карда буд.

....Зуҳри рўзи якшанбеи соли 1380 хуршедӣ (9 сентябри соли 2001) ба умри 49 солагӣ таи як ҳамлаи интиҳорӣ тавассути ду террористи араб дар вулусволии Ҳоҷа Баҳоуддини вилояти Тахори Афғонистон ҷон ба ҷонофарин супурд...»— навиштааст дар ин замина ҳафтаномаи «Паёми муҷоҳид».

Дар баёзи зиндагӣ ҳар як ҳисоби рӯз ҳаст

I.Муаллифи «Ифтихор»

Бойсун дар баробари табиати хушманзару зебо доштан фарзандони обрӯманду соҳибистеъдодро ҳам дорост. Як қатор адибони номӣ, санъаткорон, бахшиён, ҳунармандони халқӣ, ки дар гӯшаву канорҳои ҷумҳурӣ ва берун аз марзи он фаъолият мебаранд, махз аз обҳои зулолу кӯҳҳои пурвиқор ва одамони бо ибораи устод Турсунзода «табиатан шоир» илҳом гирифтаанд. Яке аз ин гуна шахсони соҳибистеъдоди ин мавзеъ Иззатуллоҳ Кенҷаеви дарбандӣ мебошад, ки дар вилояти Сурхондарё ӯро ҳамчун адиби зуллисонайн, гули сари сабади маҳфилу тӯйҳои мардуми мешиносанд ва эҳтиром мекунанд.

Иззатуллоҳи Кенҷа соли 1942 дар деҳаи Дарбанди ноҳияи Бойсун таваллуд шудааст. Баъд аз хатми мактаби миёна, солҳои 1959-1964 дар Донишгоҳи давлатии Самарқанд таҳсил кардааст. Чанд сол дар мактабҳои миёнаи ноҳияи Бойсун омӯзгор, раиси Шӯрои деҳа буд, холо директори Осиошгоҳи «Чорбоғ» аст. Ӯ ҳамчун адиби зуллисонайн бо ду забон — тоҷикӣ ва ӯзбекӣ шеър менависад. Намунаҳои эҷодаш дар нашриёҳои адабии Тоҷикистон ва Ӯзбекистон ба табъ расидаанд ва бархе аз овозхонҳо месароянд. Матни суруди «Ифтихор», ки аз тариқи радиои ҶумҳуриятиТоҷикистон зуд-зуд садо медиҳад, ба қаламӣ ӯ мансуб аст.

..Ҳамчу Восеъ ҳақпарасту ҳамчу
Айнӣ ҳақназар
Гарчи сар дар зери доруҳ банди
зиндон тоҷикам.
Дӯстиро месароям ҳамчу Мирзо бо шараф,
Осиёро бо суръдам карда бӯстон тоҷикам.
Сарбаландиям бувад чун кӯҳи
Помир то абад,
Хонадони Шарқро нури чароғон тоҷикам.

2.Дар сӯҳбати Дурандеш ё худ Иззати Кенҷа

— Барои шумо шоирӣ қисмат аст ё ин ки касб?

— Шоирӣ қисмати ман аст. Он бо шири модар ба чисму ҷони ман ҷойгир шуда. Шеъру шоириро ман аз модарам — Қурбоной (рӯҳашон шод бод) ёд гирифтаам. Чунки он кас як зани ғазалхону ҳозирҷавоб буданд. Волидаи мӯҳтарамам «шамъи шӯълабор»-у «фарҳанги барор «-и ман буданд. Ман дар ин бора шеъре бо номи «Дар сари қабри модар» иншо намудаам.

— Бойсун ноҳияи кӯчак аст, лек он ба дарёи илму маърифат ва санъат басо шахсони обрӯмандро инъом кардааст. Аввалин академики ҷумҳурии Тоҷикистон Мулло Эркаеви сайробӣ, нависандаи хушсалиқа — Саттор Турсун, адиби ӯзбек — Шукур Холмирзоев, нависанда Эркин Аъзам фарзандони ҳамин маскананд. Сабаби ин дар чӣ бошад?

— Бойсун табиати мафтункор, ториҳи дуру дароз ва бою ғанӣ дорад. Дарахтони сермеваву замини зархез, мардуми соддаю меҳнаткаши баору номус, ба чашмҳо нуру ба дилҳо сурур мебахшанд. Масалан, аз деҳаи Дарбанд даҳҳо нафар олимон дар муҳанамон ва мактабҳои олию Академияи Фанҳои Тоҷикистон фаъолият нишон медиҳанд... Шодӣ Шоимов, Шоқул Ҳамроқулов, Холмирзо Ҳамроқулов, Аҳмад Маҳмадшо, Йулдош Сафаров, Юсуф Валикулов, Чаббор Эҳсонов аз зумраи фарзандони асли зодгоҳамон мебошанд.

— Устод Лоиқ чунин сатрҳо доранд: «то дил накунад дард, надонӣ, ки дилат ҳаст...» Шумо инро чӣ тавр эзоҳ медиҳед?

— Ҳақ ба ҷониби устод аст. Шоирӣ дард аст. Таркиши аввалин ҳамеша дар дили шоир мегузарад гуфтааст машоихе. Шеъре, ки он бо дард навишта шудааст, аз дилу дидаҳо ҷой мегирад.

— Мусибати сахти шоир дар чист?

— Касе суроғаш накунад, шеърхояш фақат бари як маротиба мутолиа намудан кифоя кунаду он ба зудӣ аз хотирҳо фаромӯш шавад:

Дар ин бора ман «Ба шакарлаби мадад» ном шеъреро ҳам иншо кардаам:

Шоиро, дорӣ алам, фаҳмо навис, гӯё навис,
Зиндагӣ —ин бешу кам, фаҳмо навис,
гӯё навис
Дардро донад ҳакиму ранҷи ғамро
ғамгусор,
Гарчи вазнин бори ғам, фаҳмо навис,
гӯё навис.

— Ба наздикӣ ба Истиқлоли Ватанамон ёздаҳ сол пур мешавад. Саволи анъанавие ба миён меояд: Мустақилӣ ба мардуми сарзаминамон чӣ дод?

— Хештаншиносӣ, барқарор намудани урфу анъанаҳои фаромӯшшуда, озодии мукаммал. Дар замони истиқлол ба кордон кор осон шуд. Оне, ки ҷустуҷӯ мекунад, меҳнат мекунад, самарашро мебинад. Оне, ки дар бадаааш хуни лоқайдию коҳилӣ ҷорист, аз душвориҳо шикоят мекунад, аз замона менолад. Замона бошад, боқибеғаму танбалонро намеписандад:

Зиндагӣ бозори даҳру ҳар киро як
бурду бохт,
Гар нафаҳмад нохалаф ин қисса ба ӯҳшаш кунам.

— Шуморо мардум ҳамчун шоири зуллисонайн мешиносанд. Бо ду забон ҳам ӯзбекию ҳам тоҷикӣ шеър гуфтан магар душвор нест?

— Асло! Дар байни ӯзбекон дӯсту шиносҳои бисёр дорам. Ба тӯю маъракаои онҳо иштирок мекунам, онҳоро даъват мекунам. Баъзан бархе аз нохалафон дар байни ин ду халқ, ки бо ду забон гуфтугӯ доранд, моҷаро андохтанӣ мешаванд. Шукри худо, дар натиҷаи сарварии оқилонаи Президентамон, ҳасудон ҳеҷ гоҳ ба мақсад нарасиданд ва намерасанд ҳам. Хадафи ман ҳам аз шеъру шоирӣ мустаҳкам намудани рафоқат ва дӯстии халқҳост:

Ман кӯёш ҳамсоясиман, менга ойдир
ҳамнафас,
Ўтмишим зулматларини кечаю—
кундан сўранг.
Ман бугун оламда борман, менга
дунё ложадир,
Шукри даврон айтди Иззат, ушбу
мазмундин сўранг.

— Ба муштариёни рӯзномаамон чӣ дархостҳо доред?

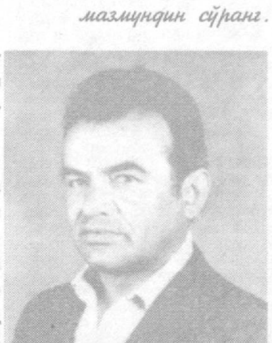

— Сиҳҳату саломат бошанд. Ягона рӯзномае, ки он минбари баландашон аст, дастгирӣ намоянд. Ба қавли устод Лоиқ: «Устод Айнӣ моро кофта ёфт», заҳматҳои ниёгонамон барабас наравад.

3. Ба ҷои хотима

Эҷоди Иззатуллоҳи Кенҷа, холо дар авҷи камолот аст. Ба карибӣ Нашриёти «Ирфон»-и Вазорати фарҳанги Ҷумҳурияти Тоҷикистон силсилаи шеърҳои тоҷикию ӯзбекии ӯро бо номи «Садои кӯҳ» чоп намуд. Шоир дар ин китоб меҳри Ватан, замин, ишқу—муҳаббати пок, одамигарӣ хештаншиносию, қадршиносӣ, ростиву накӯкориро талқин мекунад. Холо шеъри ӯро пешкаши муштариёни арҷманд мегардонем:

ЗАМИН

Бар сари фарзанди одам зар бибезад
ин замин,
Одамӣ одам набошад, дуд хезад ин замин.
Ашки модар дур гардид аз паи шукронагӣ,
Банда гар ношукр гардад, ашк резад
ин замин.
Ҳазрати инсон, чӣ донӣ қисмати
фардои хеш,
Дар таҷрӣни хизматат фардо насӯзад
ин замин.
Бехудоён бахри дунё Каъбасӯзӣ мекунанд,
Зери пои нобакорон чун гурезад ин замин?
Панҷаи шахсиятӣ деҳқонро ҷавонӣ сачда кун,
Чунки аз файзи кафонаш зар бирезад
ин замин.

Улдон ҚАРАЕВА,
мухбири «Овози тоҷик» дар вилояти Қашқадарё.

Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо

Мақсад таъмини андозаҳои байналхалқӣ

Алҳол дар саросари ҷумҳурият корҳои зиёде дар бобати ба рӯи об баровардани Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи таълим» ва Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо ба иҷро расонда мешаванд. Ва он бесабаб нест. Кадрҳо, кадрҳои баландмалака ҳама чизро ҳал мекунанд ва нақшу мақоми онҳо дар шароити бозори озод ва дар шароити ҳаёте ки садаи илму фарҳанг ва пешрафт ҷои ёфтааст, пайваста меафзояд.

Дар рафти амалӣ гардондани Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо пеш аз ҳама ба мазмуну мундариҷаи андозаҳои таълим, нақшаҳо ва барномаҳои таълим саҳеҳӣ даровардa шуд ва мешаванд ва он пеш аз ҳама барои баровардани ин таҳриҳ ба расондани аӯлоди наврасӣ на танҳо аз нигоҳи ҷисмонӣ, балки маънавӣ ҳам баркамол нигаронда шудааст.

Баъдан дар роҳи таъмини сарипактеи таҳияву татбиқ намудани китобҳои нави таълимӣ, технологияҳои замонавии педагогӣ ва иттилоотӣ корҳои бузурге ба иҷро расонда шуданд. Аз ин рӯ алҳол 87 фоизи талаб ба китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимӣ қонеъ гардонда шуд. Соли хониши кунун ба сад фоиз расондани он пешбинӣ гардидааст.

Дар айни замон дар низоми таълим маълумоти хатмии нӯҳсолаи ҳамагонӣ ҷорӣ гардид. Муассисаҳои тамоман нави таълимӣ-литсейҳои академӣ, коллеҷҳои касбу ҳунар, бакалавриат ва магистратура ба фаъолият шурӯъ карданд, ки чавобгӯи андозаҳои байналхалқӣ мебошанду дар ҳаёт будани худро дар амал исбот мекунанд.

Диққату эътибор ба тайёркунӣ ва бозомӯзии кадрҳои омӯзгорӣ, алалхусус педагогҳои баландмалака нигаронда шудааст. Зеро аз он фардо ба синфхонаҳо ва аудиторияҳои таълимӣ кию даромадандаи сифати тайёркунии кадрҳо, ба вуҷуд овардани шахсияти озодфикрумханда-шахрванд алоқаманд мебошад. Ва дар бобати тайёр кардани 50 ҳазор нафар кадрҳои педагогӣ аз рӯи 86 самти нави муҳандисиву педагогӣ барои низоми маълумоти миёнаи махсус, касбу ҳунар кадамҳои дилпуронa гузошта мешавад.

Тестҳо ба вуҷуд оварда шуданд ва он адолатноку замонавӣ будани худро намоиш дод. Баробари ин сохтмони литсеву коллеҷҳои касбу ҳунар давом дорад. Охир, мувофиқи барномаи миллии тайёркунии кадрҳо соли 2005 бояд дар ҷумҳурият 1611 коллеҷи касбу ҳунар, 181 литсеи академӣ арзи ҳастӣ намояд. Ва он имкон медиҳад, ки тамоми хатмкунандагони синфҳои нӯҳуми мактабҳои маълумоти миёнаи махсус ва касбу ҳунар пурра фаро гирифта шаванд.

Ҳукумати Ӯзбекистон ба як қатор душвориҳои иқтисодӣ нигоҳ накарда, барои амалӣ гардондани Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо ба қадри зарурӣ маблағ ҷудо мекунад. Ва ин маблағ барои бари сохтани иншоотҳои нав ба нав барои ба вуҷуд овардани китобҳои нави дарсӣ, дастурҳои таълимӣ, асбобу ускунаҳои аёният, ба даст овардани технологияҳои пешқадами таълим харҷ мегарданд. Далели мазкур худаш нишон медиҳад, ки ҳукуматамон тахти сарпарастии Президенти худ ба соҳаи маориф то чӣ андоза ғамхории калон зоҳир намуда, маблағро дар ин бобат дареғ намедорад. Соли гузашта аз Буҷаи ҷумҳурӣ 36 фоиз, миҷумла маблағгузории асосӣ ҷудо карда шуд, ки он 11,3 фоизи ҳаҷми маҳсулоти умумиро ташкил медиҳад. Баробари ин ба соҳа маблағҳои ғайрибуҷавӣ ҳам бештар ҷалб мегарданд. Миҷумла сармояҳои хориҷӣ, грантҳои мухталиф барои пешрафти соҳа равона гардиданд. Дар солҳои истиқлол таълим ба ин соҳа 150 миллион долари ИМА сармоя ҷалб гардиданаш аз ғамхории пайваста гувоҳӣ медиҳад.

Тайёркунии кадрҳои баландмалака ба соҳаи таълим низ вазифаи аввалиндараҷа қарор гирифтааст. Бо ин кор алҳол чор донишгоҳи махсус сарукор дорад, 13 марказ ва 16 факултаи махсус дар назди донишгоҳҳо шуғл меварзанд. Барои тачдиди муассисаҳои таълимии шаклан нав, яъне литсейҳову коллеҷҳо 135 миллиард сӯм харҷ гардид. Оқибат миқдори муассисаҳои нави таълимӣ алҳол аз 300 адад гузашт.

Дар бобати ба рӯи об баровардани Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо, мақсади асосӣ-таълими андозаҳои байналхалқии таълим ҳамкорӣ ба муассисаҳои мухталифи таълими хориҷа ҳам нақши калоне мебозад. Донишҷӯёни омӯзгорон ва роҳхатҳои бунёдҳои «Умид» ва «Устоз» дар хориҷа таҳсил мегиранд, малакаи касби худро баланд мебардоранд. Онҳо дар донишкадаву донишгоҳҳои аз ҳама беҳтарини ИМА, Англия, Фаронса, Федератсияи Россия, Чопон, Ҳиндустон, Сингапур ва дигар мамлакатҳо таҳсили илм мекунанд ва малакаи худро баланд мебардоранд. Аз соли кунуни таҳсил хатмкунандагони мактабҳои мамлакатамон имконияти гирифтани дипломи Донишгоҳи аз ҳама бонуфузи Англия—Вестминстер ба даст овардаанд. Ва он донишгоҳи байналхалқӣ мегардад. Баробари ин гуфтушунидҳо дар бобати созмон додани Донишкадаи дигари байналхалқӣ дар ҳамкорӣ бо Донишгоҳи Фонтиси Ҳулланд давом дорад. Нақшаи таълим ва андозаи давлатии таълими маълумоти олӣ аз рӯи 131 самти бакалавриат ва 664 мутахассисӣ аз рӯи магистратура тасдиқ гардидааст, ки барои Вазорати маълумоти олӣ ва миёнаи махсус дастури муҳим дар бобати ба рӯи об баровардани Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо мебошад.

Вале дар бобати амалӣ намудани барномаи мазкур муаммову камбудиҳо низ чой доранд. Аз он ҷумла, сохтмону тачдиди биноҳои таълимӣ дар баъзе маҳалҳо мувофиқи нақша сурат намегиранд. Дар бобати ба рӯи об баровардани нақшаҳои таълимӣ, офаридани китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ба пешбинигардида мувофиқ нагардиданд.

Дар бобати амалӣ гардондани Қонуни таълим ва Барномаи миллии тайёркунии кадрҳо корҳои калону фидокорона дар пешанд. Мо бояд возеху равшан дарк намоем, ки он ба тақдири ислоҳотҳоямон вобастагӣ дорад. Аз ин рӯ хар кадомамон барои амалӣ гардондани барномаи мазкур меҳнати худ, ҳиссаи хешро гузорем. Дар он сурат мақсади муҳим-таъмини андозаҳои байналхалқии таълим пурра ҷомаи амал мепӯшанд.

Т.ЭХСОН.

Акси садо

...Мисли дарбеҳ аст

Муаллими мӯҳтарам, ба шумо ташаккур мегӯям, ки якчанд саҳви китоби «Математика» (с.2)-ро нишон дода, ба унвони рӯзномаи мактуб навиштаед. Бояд икрор шуд,ки Шумо кори савобро анҷом додаед. Масли-ҳати устодонро нагирифтан камоли беадабӣ аст...

Аммо навиштаатонро аз рӯзнома хондаму ангушти ҳайрат газидам. Чанд мудлат худ ба худ андешидам: «Худовандо, ҳадафи Чаббор Чабборов чиву кӣ бошад?!» Азбаски фикрҳои танқидӣ ҳаргиз ба ман дахл надоштанд, маҷбур ба даст хома гирифтам, то ки хонандагони рӯзнома хулосаи нодуруст набароранд.

Камина, аз ҷумлапардозиҳои шумо дар ҳайрат афтодам ва хаёлам ба саду як кӯчаи сарбаста даромад.

Масалан, навиштаед: «яке аз роҳбарони баландмартабаи давлат шахсан масъалеро аз китоби математикаи синфҳои ибтидой хонда дод. Бемазмунии онро танқид намуд ва ислоҳи чунин нуқсонҳоро талаб кард. Аммо, дар мо, ҳанӯзам ки нафаре фикри танқидии худро баён намояд, ба ӯ унвонҳои «номзадча», «айбҷӯ», «кинаварз» ва ғайраро муносиб медонанд».

Якум, ин фикрҳои парешон ба мақолаи банда ҳаргиз дахл надоранд, мисли дарбеҳе ба назар метобад.Равшантар карда гӯем, аз ин ҷумлаҳои иқтибосшуда ҳадафатонро нафаҳмидам. Ҳадафи навиштаҳои шумо батамом каси дигар аст, на Ҳикмат Султонзода.

Муаллими мӯҳтарам, дар нашриёти «Уқитувчи», ки ба забони ӯзбекӣ китобҳои дарсӣ таҳияву таҳрир мешаванд, барои ҳар як фан шӯъбаи алоҳида вуҷуд дорад. Дар ҳар як шӯъба чор-панҷ нафар мутахассисони касбию соҳавӣ кор мекунанд. Бо вуҷуди ин дар китобҳои асл хатоҳои қабеҳ мегузаранд ва ин гуна саҳвҳоро ҳарчанд на муҳаррирони мо тарҷумаву таҳрир мекунанд. Вале на ҳамеша...

Дар шӯъбаи тоҷикии нашриёти «Ӯзбекистон» ҳамагӣ ду нафар кор мекунанд. Яке тахассуси забону адабиёт, дигаре таърих. Аз ин рӯ, мо кор ду кӯшиш менамоем ҳангоми тарҷумаи фанҳои дақиқ аз мутахассисон маслиҳат бигирем. Аммо ин кор на ҳамеша даст медиҳад, зеро омӯзгорони фанҳои дақиқ, ки саводи хуб доранду забони тоҷикиро нағз медонанд, аз Тошканд хеле дуранд. Аз ин вачҳ, ман мушкилоти тарҷумонро на гуфта, дар мақолаам як маротиба «чое, ки кор ҳаст, хато низ мешавад» навиштам. Магар чунин шароити ноқулаи кори шӯъбаро як бор ба забон гирифтан гуноҳ аст?

Муаллими мӯҳтарам, аз шумо ва шумо барин омӯзгорону мутахассисони риёзидон ва умуман ихтисосмандони ҳамаи фанҳо хоҳиш менамоям,ки мисолу масъала ва ибораву ҷумлаҳои нодуруст тарҷумашуда ва барои донишомӯзон нофаҳморо ба суроғаи нашриёт бифиристед. Мо дар нашрҳои минбаъда онҳоро ҳатман ба назар мегирем.

Сад афсӯс, ҷумлаи «аз ростқунча кунҷҳои хурдро ба дафтаратон нависед» (сах.125)-ро аз саҳифаи нишон додаатон наёфтем. Шумо ин ҷумларо аз куҷо ёфтед? Ё дар болои ҷаҳл онро аз худ бофтед ё аз саҳифаи дигар ва ё аз китоби дигар хондед?!

Устоди мӯҳтарам, омӯзгори мактаби 43-уми ноҳияи Нурато Салим Ғафуров якчанд саҳви китоби «Геометрия» (с 7. нусхаи асл)-ро нишон дода ба суроғаи нашриёт ирсол намуд. Дертар худи ӯ ба Тошканд омад. Мо сари ин масъала бо муаллиф китоб А. Ортиқбоев сӯҳбат кардем. Муаллиф ҳамаи хатоҳоро мардона ба гардан гирифт. Пас саҳви нусхаҳои асл «бахонаҷӯӣ» набудааст, хеле ки шумо ҳамин тавр эзоҳ медиҳед.

Муаллим, ман тамоман дуруст қабул мекунам, вале агар бамавқеъ бошад. Банда панҷ сол пони омӯзгорӣ хӯрдаам ва ҳаргиз сохибони ин касби бошарафро сарзаниш нахоҳам кард. Воқеан, ихтисоси ман ҳам омӯзгорӣ аст. Шумо дар мақолаатон оҳанги сарзанишро таҳқиру ҳақоратомез талқин намудаед,вале дар асл ин хел нест!

Мӯҳтарам, Чаббор Чабборов! Эродгириатон агар бамавридy бегараз мебуд, ҳаргиз ман намеранҷидам. Аз ин рӯ ман дар дил қарор додам, ки як умр ба маслиҳати бегаразона гӯш андохта, ба камол расам. Дар китобе, ки шумо саҳвҳояшро номбар кардаед, банда мусаҳҳеҳ хастам. Вазифаи мусаҳҳеҳ оригинал (асл)-ро бо маводи чопӣ муқоиса кардан аст. Ё нодуруст мегӯям? Навиштаатон шумо аниқтарашу саҳвҳои нишон додаатон барои мо ибрат аст. Вале, сад афсӯс, аз мактуби шумо на танҳо бӯи ғараз меояд, балки дар таги коса нимкосае ҳаст. Ё дурӯғ мегӯям, рафиқ Чаббор Чабборов?

Мабодо мактуб навиштанӣ бошед, ба маъмурияти нашриёти «Ӯзбекистон» нависед.

Ҳикмат СУЛТОНЗОДА.

Соли эъзози куҳансолон

Ҳиссаи хубе мегардад

Эъзозу гиромидошт, қадршиносии куҳансолон мағз андар мағзи мардуми мо ҷойгир шудааст. Махсусан волидони худро хурмату эҳтиром мекунем, иззату икромашонро ба ҷо меоварем. Ва он аз як насл ба насли дигар мегузарад. Зеро хуб медонем, ки таҷрибаи бои ҳаётӣ ва оқиливу дурандешии насли куҳансол ба мо ҳамеша мушкилкушо аст, роҳи ҳаётиамонро чун чароғ мунаввар месозад. Ба он мероси гаронбаҳои мо ба ҳисоб рафта, аз як насл ба насли дигар гузашта, бо мазмуну мундариҷаи нав ғанӣ мегардад.

Ва маҳз ҳамин маънӣ мазмуни асосии тадбиреро ташкил дод, ки Кумитаи занони ҷумҳурият дар якҷоягӣ бо ҳокимияти вилояти Тошканд гузаронд ба худ номи «Мусоҳибаи» гирифт. Арзишҳои маънавӣ ва асрори дарозумрӣ» гирифт.

Мулоқоти мазкур ба Соли эъзози куҳансолон бахшида шуда, онро ҷонишини Нахуст вазири ҷумҳурӣ, раиси кумитаи занони Ӯзбекистон Дилбар Ғуломова бо суханони ифтитоҳӣ кушод. Намояндагони корпусҳои дипломатӣ аз Малайзия, Индонезия, Эрон, Украина, Куриёи Ҷанубӣ, Украина, Россия, Белоруссия ва дигар мамлакатҳо, ҳамчунин ташкилотҳои байналхалқӣ, аз қабили ЮНИСЕФ, ТАҲА ва танҳо гувоҳ, балки иштирокдорони барномаҳои фарҳангӣ ва мубодилаи афкор гардиданд. Зеро ба хуҷми онҳо дар ҷойе яке аз гӯшаҳои хушманзари ноҳияи Бӯстонлиқ, дар соҳили дарёи Чирчиқ иштирокдорони дастахони рақсиву созӣ, ҳамчунин ансамблҳои занонаи эҷодиёти халқ, ки аз ҳама зиёда хурдсоли он 70 ва аз ҳама куҳансоли 90 сол доштанд, ҳунару маҳорати хешро пешкаш карда, ҳамагонро дар ҳайрат гузоштанд. Охир, меҳмонони сершумор аз тамоми самтҳои санъати бои халқамон бархурдор карда шуданд.

Алалхусус меҳмонон аз ҳунарнамоии дастаҳои ҳунарӣ дар бобати намоиши урфу одатҳои тӯёнаи тахти унвони «Келин-салом»,ки ба халқи ӯзбек хос аст, ба вад омаданд. Дастархони пур аз нозу неъмат, ки чун хони тӯйхо оро дода шуда буд, низ боиси шавқу завқи баланди меҳмонони хориҷа гардид. Ва ин дастархонро маҳз куҳансолон—иштирокдорони тадбир оро дода буданд.

Умуман дар вилояти Тошканд теъдоди куҳансолон зиёд аст. Дар вилояти мазкур беш аз дусаду панҷоҳ куҳансоле хаёт ба сар мебарад, ки аз як аср бештар умр дидаанд. Миннуҷмла 189 пиразани куҳансолон беш аз сад сол дошта алҳол дар давраи фарзанду набера, абераву чабераҳои худ ҳаёти хушу хушбахтонаро мегузаронанд. Дар байни онҳо Саломатмомо Ҳамидова аз ҳама куҳансол ба ҳисоб меравад. Ӯ 122 сол умр дида, шоҳиди воқеаҳои се аср гардидааст. Ханӯз бакувват ва бардам мебошад, дар халқаи 6 фарзанд, 35 набера, 65 абераву 10 чабера худро хушбахту бадавлат ҳис мекунад.

«Маънавиёт» ва «дарозумрӣ» мафҳумҳоеанд, ки ба ҳамдигар узван пайвастаанд. Ташкилотчиёни тадбир дар назди худ мақсад гузошта буданд, ки то ба шуури авлоди наврас фикрро дар ин бобат расонанд, ки «дарозумрӣ ин албатта, хуб аст, вале ҳаётро аз нигоҳи маънавӣ ба сар бурдан ва ба такомули маънавӣ ноил гаштан аз ҳама хеле муҳим аст». Ва бо мисолҳои сершумор инфикр ба самъи ҳамагон расонда шуд.

—Арзишҳои маънавие, ки куҳансолон ба насли наврас мерасонанд, зинаи пайвасткунандаи наслҳо мебошад,— мегӯяд ҷонишини ҳокими вилояти Тошканд А.Аҳмадҷонова.—Мо хостем ба меҳмонони хориҷа дар бораи мамлакатамон, фарҳанги бою нотакрори он тассури аҳа ҳамин тадбир, аз ҳамин ҳунарнамоиҳо «маълумотхоро» нишон диҳем. Ва андозае ба мақсад расидем. Зеро тавассути шиносоӣ бо мероси маънавӣ ва анъанаҳои дигар халқҳо ҷаҳон дарк карда мешавад, равобити дӯстонаву фарҳангӣ тахкими худро мёбад.

Дарҳақиқат, гузарондани чунин тадбирҳои фарҳангӣ ва иштироки бевоситаи хориҷиён дар он ҳамчун ҳиссаи бузург дар рушди муовизаи байналхалқии фарҳанг хизмат мерасонад. Дар айни замон омили муҳим дар дӯстии халқҳо мегардад.

Дар суратҳо: лаҳзаҳо аз тадбири мазкур.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

TV Барномаи ҳафтаина

Аз 22 то 28 июл

ДУШАНБЕ 22

Ӯзбекистон I

6.00 «Ассалом, Ӯзбекистон!». 8.00 Таҳлилнома. 8.45, 17.55 ТВ маркет. 8.50 «Ӯзбектелефилм» намоиш медиҳад:«Кулол Раим бобо». 9.05 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.40 Ҳокимияти чорум. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Филми бадеии «Ривоят дар ҳаққи Хоҷбари ҷасур». 11.35 Телефилми «Юнус Раҷабӣ». 12.05 Экран ба хурдтаракон. «Ғунчаҳои санъат», телебозии «Тоҷи тиллоӣ». 13.05 Телеалманахи «Ин фасли аҷиб». 13.25 Сериали «Ошин». 13.55, 14.30, 16.35 Шарҳи ТВ. 14.10 Дар хонаи обод одамони пок умр ба сар мебаранд. 14.35 Дар олами кино. 14.55 Варзиш. Ҷанги тан ба тан. 15.15, 17.45 ТВ клип. 15.25 Қисми якуми спектакли «Парвона». 16.15 Сипар. 16.40 Қисми дуюми спектакли «Парвона». 18.10 Осмони мусаффои бачагӣ. 18.30 «Мазмуни умр». М.Норматов. 18.55 Мероси тиллоӣ. 19.10 Вом: муаммо ва ҳалли он. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.30 Эълонҳо. 19.30 «Ахбор». 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Ахбори биржа ва банк. 20.30 «Ахбор». 21.05 Баромади ҳунарпешагони мардумӣ. 21.35 Шарофати куҳансолон. 21.55 Варзиш. 22.10 Филми бадеии «Толеъ». 24.00 Ахбор-дайҷест. 00.20 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 10.00 Студияи «Авлоди нав», «Танаффуси калон». 10.25 Мултсериал. 10.40 Устои гулдаст. 12.00 Як ҳафтаи Давр. 11.30 Шарҳи ТВ. 11.35 Экран ба хурдтаракон. «Диққат:дар шаҳр сеҳргар». 12.30 Давр--навигариҳо. 12.50 Қисми якуми спектакли «Табиби парвозкунанда». (Молер). 13.55 Оҳангҳои дерина. 14.05 Қисми дуюми спектакли «Табиби парвозкунанда». 14.50 Сериали «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 15.40 Филми бадеии «Кӯҳҳои осмонӣ ё худ воқеаи аз ҳақиқат дур». 17.10 Эълони намоишҳо. 17.15 Почтаи «Авлоди нав». 17.35 Мултсериал. 17.50 «Диёри озодам—роҳи мунавварам». Намоишро ширкати радио ва телевизиони вилояти Бухоро тақдим мекунад.Озмун 18.25 Ҳафтаномаи варзиш. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Оҳангҳои дерина. 19.50 Қарзи муқаддас. 20.10 Реша ва барг. 20.30 Сурудҳои муҳаббат. 20.50, 21.25, 22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Интерфутбол. 00.55 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Фиребгарони қаҳвахонаи Офисина». 17.55, 19.10, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30, 20.00, 21.15, 22.20 Пойтахт. 18.50 Дар роҳи сиҳҳатии мардум. 19.30 Телефилми «Ал Бухорӣ». 19.50 Танаффуси мусиқӣ. 20.30 Сериали «Афсунгар». 21.35 ТВ ҷамъ. 22.45 Кинонигоҳ. «72 соат». 23.30 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30—8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 «Вести». 16.20 Сар то сари олам. 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Телебозии «Кӣ миллионер шудан мехоҳад?». 18.15 Киножурнали ҳаҷвии «Аралаш». 18.30 Киномазҳакаи «Падари калон». 20.00 «Время». 20.35 Сериали «Скарлет». 21.40 Намоиши ҳаҷвии «Ҳазл аз паси ҳазл». 22.05 Тамошоҳои сирк. 22.55 «Ахбор». 23.30 Шаб ба хайр.

СЕШАНБЕ 23

Ӯзбекистон I

6.00 «Ассалом, Ӯзбекистон». 8.00 «Ахбор». 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Телефилми «Соҳиби созу наво». 9.20 Модари сиҳҳат—фарзанди солим. 9.40 Дунёи рангин. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Филми бадеии «Одам амфибия». 11.35 Дар сари роҳ. 12.05 Шарофати куҳансолон. 12.25 Шарофати афсонаҳо. 13.20 Варзиш. 13.35 Ҳаёти саҳна. 14.10 Таронаҳои эстрадӣ. 14.30 Шарҳи ТВ. 14.35 Филми бадеии «Зани замонавӣ». 15.55 Экран ба хурдтаракон. «Сурудам—сурудакам». 16.25 Мултсериал. 16.50 ТВ клип. 16.55 Ба Ватанам хизмат мекунам. 18.10 Орзуи авлоди баркамол. 18.30 Инсон ва қонун. 18.50 Як ҷуфт суруд. 19.05 Тафсилот. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 «Ахбор». 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 «Ахбор». 21.05 «Ӯзбекистон Ватани ман». 21.30 Андоз ва мо. 21.45 Сериали «Ошин». 22.15 «Оинаи таърих». Қисми чорум. 22.40 Ахбор-дайҷест. 23.00 Сериали «Ангуштарини Борже». 23.45 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Почтаи «Авлоди нав». 9.35 Мултсериал. 9.50 Қарзи муқаддас. 10.10 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.20 Сериали «Эсмералда». 10.50 Овози ҷавонон. 11.10 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 12.00 Пазмонии ғазал. 12.20 Экран ба хурдтаракон. «Кӯҳои ёбой». 13.40 Мулттамошо. 14.10 Интерфутбол. 15.50 Филми ҳуҷҷатии «Дубора ҳаёт бахшида». 16.00 Шарҳи ТВ. 16.05 Қисми якуми филми бадеии «Қиссаи қалби инсон». 17.05 Эълони намоишҳо. 17.10 Студияи «Авлоди нав», «Дунё ва бачаҳо». 17.30 Сурудҳо барои бачаҳо. 17.40 Мултсериал. 17.55 Такягоҳ. 18.20 Ҳазору як маслаҳат. 18.40 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Давр-сӯҳбат. 19.55 Оҳангҳои дерина. 20.05 Аломати сифат. 20.15 Марди майдон. 20.35 Таронаҳои муҳаббат. 20.50, 21.25, 22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш. Нокаут. 23.30 Давр. 23.45 Филми телевизионии бадеии «Воҳӯрӣ». 00.15 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Фиребгарони қаҳвахонаи Офисина». 17.55, 19.05, 21.35 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30, 20.00, 21.15, 22.25 Пойтахт. 18.50 Дурдона. 18.25 Чаро? 19.45 Ҷозиба. 20.30 Сериали «Афсунгар». 21.55 Дар бораи саёҳат. 22.50 Кинонигоҳ. «Салтанати «Мим». 00.20Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30—8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 «Вести». 16.20 Худ ба худ режиссёр. 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 18.15 Филми бадеии « Детективи шахсӣ». 20.00 «Время». 20.35 Сериали «Скарлет». 21.40 Филми ҳуҷҷатии « Сабақҳо барои авлодон». 22.00 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 22.10 Одами дар атрофамон буда. 22.50 «Ахбор». 23.25 Шаб ба хайр.

ЧОРШАНБЕ 24

Ӯзбекистон I

6.00 «Ассалом, Ӯзбекистон». 8.00 «Ахбор». 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Телефилми «Миздакхон». 9.10 Дунёи мусиқии симфонӣ. 9.40 Дар хошияи портрет. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Сабақҳои алифбо. 10.25 Филми ҳуҷҷатии «Ғароиботи замин». 11.35 Инсон ва қонун. 11.55 Шарҳи ТВ. 12.05 Орзуи авлоди баркамол. 12.25 Тафсилот. 12.45 Барои бачаҳо «Фламинго». 13.05 Гулшани нафосат. 13.30 Сериали «Ошин». 14.10 Остонааш аз тилло. 14.30 Филми бадеии «Табор ба фалак қад мекашад». 16.05 Дар оилаи ягона. 16.30 Чемпионати Ӯзбекистон аз рӯи гӯштин. 17.00 Экран ба хурдтаракон. «Нависандаҳо ба бачаҳо». Телемусобиқаи «Шаҳрчаи серзавқ». 18.10Аҷаб саодат аст. 18.30 Телелотерееяи «Умид». 19.10 Мулк. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 «Ахбор». 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 ТВ клип. 20.30 «Ахбор». 21.05 Сурудамон пешкаши шумо. 21.35 Ҷаҳонбинӣ. 21.50 Сериали «Ошин». 22.20 Мувозинат. 22.45 Варзиш. 23.00 Ахбор-дайҷест. 23.20 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». «Дунё ва бачаҳо». 9.35 Мултсериал. 9.50 Давр-сӯҳбат. 10.05 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.15 Сериали «Эсмералда». 10.45 Такягоҳ. 11.10 Сериали «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 12.00 Реша ва барг .12.20 Экран ба хурдтаракон «Ҳангоме, ки барфи сурх меборад». 13.35 Мултфилм. 14.00 «Диёри озодам—роҳи мунавварам». Ширкати радио ва телевизиони Бухоро тақдим мекунад. Озмун. 14.35 Варзиш. Теннис. 15.15 Овози ҷавонон. 15.35 Қисми дуюми филми бадеии «Қиссаи қалби инсон». 16.45 Эълони намоишҳо. 16.50 Студияи «Авлоди нав». Театри «Кичкинтой». 17.05 Мултсериал. 17.20 Дастури маърифии «Сайёраи сеюм». 18.10 Асрори чемпион. 18.30 Навоҳои шом. 18.40 Каталог. 18.50 Мероси тиллоӣ. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Навоҳои ҷавонӣ. 20.00 Спортлото. 20.10 Дастархони пурфайз. 20.25 Оҳангҳои дерина. 20.30 Сират. 20.50, 21.25, 22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Овози ҷавонон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Интерфутбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Фиребгарони қаҳвахонаи Офисина». 17.55, 19.10, 22.00 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Варзиш ва бачаҳо. 18.30, 20.00, 21.40, 22.20 Пойтахт. 18.50 Шаб ба хайр. 19.30 Меҳмонхонаи мусиқӣ. 19.50 Боэҳтиром. 20.30 Сериали «Афсунгар». 21.15 Хотира. Ҳ.Йӯлдошев. 22.45 Кинонигоҳ. «72 соат». 23.30 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30—8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 «Вести». 16.20 Балети «Кармен». 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 18.20 Филми бадеии «Машҳурӣ». 20.00 «Время». 20.35 Сериали «Скарлет». 21.40 «Барбара дар Понтен». 22.50Филми ҳуҷҷатии «Даври шоҳдухтар». 23.45 «Ахбор». 00.25 Шаб ба хайр.

ПАНҶШАНБЕ 25

Ӯзбекистон I

6.00 «Ассалом, Ӯзбекистон». 8.00 «Ахбор». 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба хурдтаракон. Нависандаҳо ба бачаҳо, «Шаҳрчаи серзавқ». 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Мулк. 10.20 ТВ клип. 10.25 Филми бадеии «Лавҳаҳо аз ҳаёти оилавӣ». 11.40 Оламро эҳтиёт кунед. 12.05 Мувозанат. 12.30 Варзиш. 12.45 Қадамҳои варзиши ӯзбек. 13.05 Аҷаб саодат аст. 13.25 Сериали «Ошин». 13.55 Шарҳи ТВ. 14.10 Аския. 14.30 Филми бадеии «Якеро дида шукр кун». 16.15 Бастакорони Ӯзбекистон. 16.35 Чемпионати Ӯзбекистон аз рӯи гӯштин. 17.05 Экран ба бачаҳо. «Ман ҳамчун бобоям шудан мехоҳам». Тележурнали «Бешбармоқ». 18.10 Ӯзбекистон: ҷавонони асри XXI. 18.30 Телелотерееяи «Яхши ният». 19.05 Инсон ва қонун. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 «Ахбор». 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 «Ахбор». 21.05 Телемулоқот. «Эҳтиёҷ ба маҳсулоте, ки аз ашёи хоми маҳаллӣ тайёр карда шудааст чӣ гунааст?». 21.40 Ҳунарпешагони шоиста баромад мекунанд. 22.05 Қисми панҷуми «Оинаи таърих». 22.30 Сериали «Ангуштарини Борже». 23.15 Ахбор--дайҷест. 23.35 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав». Театри «Кичкинтой». 9.30 Мултсериал. 9.45 Шуоҳои тафаккур. 10.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.15 Сериали «Эсмералда». 10.45 Қитъаи варзиш. (русӣ). 11.15 Асрори чемпион. 11.35 Сериали «Саргузаштҳои зериобии командаи Касто». 12.25 Сират. 12.45 Овози ҷавонон. 13.05 Экран ба хурдтаракон. «Аз Кенҷатой битарс». 14.10 Мулттамошо. 14.25 Интерфутбол. 15.05 Аломати сифат. 16.15 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 17.05 Эълони намоишҳо. 17.10 Студияи «Авлоди нав», «Кабутари сафед». 17.30 Мултсериал. 17.45 Огоҳ. 18.00 Манзараҳои Ватан. 18.20 Дар олами табобат. 18.40 Навоҳои шом. 18.55,21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19. 35 Шарҳи ТВ. 19.40 Оҳангҳои дерина. 19.50 Давр-сӯҳбат. 20.05 Мизон. 20.25 Дастури мусиқии «Ишқи ёр». 20.45, 21.20, 22.35 Эълонҳо. 20.50 Сериали «Эсмералда». 21.25 Овози ҷавонон. 21.45 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Интерфутбол. 23.50 Давр. 00.55 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Фиребгарони қаҳвахонаи Офисина». 17.55, 19.15, 22.50 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30, 20.00, 22.30, 23.10 Пойтахт. 18.50 Фасли камолот. 19.35 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 19.40 Ҳамроҳи умр. 20.30 Сериали «Афсунгар». 21.15 Мулоқоти бевоситаи «Тошканд ва тошкандиҳо». 23.35 Кинонигоҳ. «72 соат». 00.20 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30—8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 «Вести». 16.20 Консерт. 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 18.15 Филми бадеии «Интервю». 20.00 «Время». 20.35 Сериали «Скарлет». 21.40 Одамони корчаллон». 22.00 Соккар-клуб. 22.20 Филми бадеии «Нури моҳ». 23.55 «Ахбор». (русӣ). 00.30 Шаб ба хайр.

ҶУМЪА 26

Ӯзбекистон I

6.00 «Ассалом, Ӯзбекистон». 8.00 «Ахбор». 8.35, 17.55 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба хурдтаракон. «Ман ҳамчун бобоям шудан мехоҳам». Тележурнали «Бешбармоқ». 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навигариҳо. 10.05 Мултфилм. 11.25 Худро намоён кун. Дар экран вилояти Сирдарё. 11.50, 14.50 ТВ клип. 12.05 Роҳҳо ва солҳо. 12.25 Теленовеллаи «Арӯс». (С.Зуннунова). 12.55 Воҳӯриҳои мусиқӣ. 13.25 Телеалманахи «Олам». 14.10 Ӯзбекистон: ҷавонони асри XXI. 14.30 Одамони диёри озод. 15.00 Моҳият. 15.20 Филми бадеии «Шоҳи рақс». 16.20 Сеҳри соз. 16.40 Сабақҳои ҳуқуқ. 17.00 Экран ба хурдтаракон. мултсериал. Телемусобиқаи «Фикр кун, ҷӯй,ёб». 18.10 Варзиш. Авлодони Алпомиш. 18.30 Сиҳҳат-саломатӣ. 18.50 Саро ҷавониам. 19.05 Студияи «Зиё». Дар роҳи мустаҳкамии эътиқод. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 «Ахбор». 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Композитсияи «Биноҳои мустақилӣ». 20.30 «Ахбор». 21.05 Модари сиҳҳат—фарзанди солим. 21.25 ТВ клип. 21.35 Сериали «Ошин». 22.05 Дар олами сиёсат. 22.20 Телеалманахи «Ин фасли аҷиб». 22.40Варзиш. 22.55 Манзараҳои руҳият. 23.20 Ахбор--дайҷест. 23.40 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

8.55 Эълони намоишҳо. 9.00 Давр. 9.15 Студияи «Авлоди нав» ,«Кабутари сафед». 9.35 Мултсериал. 9.50 Давр-сӯҳбат. 10.05 Ҳазору як маслиҳат. 10.25 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.35 Сериали «Эсмералда». 11.05 Овози ҷавонон. 11.25 Экран ба хурдтаракон. «Мио, бачаҷонам Мио». 13.00 Мизон. 13.20 Филми бадеии «Жулӣ Леско». 14.10 Манзараҳои Ватан. 14.30 Интерфутбол.16.10Дастури маърифии «Сайёраи сеюм». 17.00 Филми кӯтоҳметражаи телевизионии бадеии «Мулоқот». 17.30 Эълони намоишҳо. 17.35 Студияи «Авлоди нав». «Ӯ кист? Ин чист?». 17.55 Мултсериал. 18.10 Аҷоиботи олам. 18.30 Автосалтанат. 18.45 Навоҳои шом. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40 Оҳангҳои дерина. 19.50 Азизам. 20.15 Овози ҷавонон. 20.35 Баромади гурӯҳи «Марҷон». 20.50, 21.25, 22.35 Эълонҳо. 20.55 Сериали «Эсмералда». 21.30 Мактубҳои сарбозон. 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Сериали «Қаҳваи муҳаббат». 23.05 Варзиш. Шоҳони ринг. 00.05 Давр. 00.20 Филми ҳуҷҷатии «Зурафоҳо». 1.15 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Сериали «Фиребгарони қаҳвахонаи Офисина». 17.55, 19.05, 21.35 Телегазетаи «Экспресс». 18.15 Экран ба хурдтаракон. 18.30, 20.00, 21.00, 21.55 Пойтахт. 18.50 Навниҳол. 19.25 Дар хизмати мардум. 19.45 Ҷозиба. 20.30 Сериали «Афсунгар». 22.20 Кинонигоҳ. «72 соат». 23.05 Филми бадеии «Романси охирин». 1.15 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

6.30—8.00 Намоишҳои ТҶР. 16.00 Эълони намоишҳо. 16.05 «Вести». 16.20 Худ ба худ режиссёр. 17.00 Навигариҳои «Евронюс». 17.15 Сериали «Риштаҳои оилавӣ». 18.15 Инсон ва қонун. 18.50 Майдони мӯъҷизаҳо. 20.00 «Время». 20.35 Дурдаршан. 21.00 Швейтсарияи замонавӣ. 21.20 Мусиқӣ. 21.35 Филми бадеии «Ба Боб чӣ шуд?». 23.05 «Ахбор». 23.40 Шаб ба хайр.

ШАНБЕ 27

Ӯзбекистон I

6.00 «Ассалом, Ӯзбекистон». 8.00 «Ахбор». 8.35 ТВ маркет. 8.40 Шарҳи рӯзномаҳо. 9.00 Экран ба бачаҳо. Мултсериал. Телемусобиқаи «Фикр кун, ҷӯй, ёб». 10.00 Студияи «Зиё». Дар роҳи мустаҳкамии эътиқод. 10.20 Саёҳати олам. 10.40 Спектакли «Шаби хатмкунӣ». 12.00 Дар мактубҳо акси ҳаёт. 12.20 Сурудамон пешкаши шумо. 12.40 Қисми якуми филми бадеии «Ҷарзанӣ». 13.50 Телеалманахи «Маърифат». 14.10 Қисми дуюми филми бадеии «Ҷарзанӣ». 15.20 ТВ клип. 15.30 Варзиш. Ҷанги тан ба тан. 15.45 Ҷараёни адабӣ. Нависанда ва давр. Шеър ва шуур. Адабиёти ҷаҳон. 16.25 Дар оилаи ягона. 16.55 Намоиш барои хурдтаракон. 17.15 Ба бахтамон сиҳҳат бошед. 17.35 Дунёи рангин. 17.55 Экран ба хурдтаракон. Телешоуи «Майдончаи мӯъҷизаҳо». 18.55 Асрори пазандагӣ. 19.05 Мадҳи Ватан. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонҳо. 19.30 «Ахбор». 20.00 Афсонаҳои шом. 20.15 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 20.30 «Ахбор». 21.05 Дар хонаи обод одамони пок умр ба сар мебаранд. 21.25 Дар шоми шанбе. 21.50 Қисми якуми филми бадеии «Форест Гамп». 23.05Ахбор-дайҷест. 23.25 Воҳӯрии рафиқонаи тимҳои яккачини Ӯзбекистон ва Туркия. (Навишта гирифта шудааст). 00.55 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав». «Ӯ кист? Ин чист?». 9.20 Клуби бачаҳо. 9.40 Дар олами табобат. 10.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.15 Сериали «Эсмералда». 10.45 Овози ҷавонон. 11.05 Огоҳ. 11.20 Шоҳони ринг. 12.20 Аз забони бача. 12.50 Филми ҳуҷҷатии «Кондорҳо». 13.40 Шарҳи ТВ. 13.50 Филми бадеии «Жулӣ Леско». 14.40 Варзиш. Теннис. 15.20 Сериали ҳуҷҷатии «Экспедитсия». 16.10 Аҷоиботи олам. 16.30 Сериали «Рамаяна». 17.05 Эълони намоишҳо. 17.10 Студияи «Авлоди нав». «Танаффуси калон». 17.35 Мултфилм. 18.00 Асрори тандурустӣ. 18.20 Футбол ҷамъ. 18.40 Навоҳои шом. 18.55 , 21.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Шарҳи ТВ. 19.40Оҳангҳои дерина. 19.50 Фарзандони диёри озод. 20.10 Сурудҳои ҷавонӣ. 20.30 Меҳмони ғайричашмдошт. 20.50, 21.45, 22.35 Эълонҳо. 20.55 Филми бадеии «Жулӣ Леско». 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Давр. 22.40 Таронаҳои шабона. 22.50 Филми бадеии «Наъраи наҷод». 00.20 Филми ҳуҷҷатии «Пандаро озод кунед». 1.10 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Мултчархифалак. 17.40 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 18.25, 19.50, 21.20 Телегазетаи «Экспресс». 18.45 Ҳамчун гавҳар. 19.00 «Пойтахт». Аз шанбе то шанбе. (русӣ). 19.20 Хусусигардонӣ: давра ба давра. 19.40 Мусиқӣ. 20.10 Чаро? 20.30 Табрику муборакбод мекунем. 21.00 Пойтахт. Аз шанбе то шанбе. 21.40 Ташриф. 22.00 Кинонигоҳ. «Ҷоиза». 24.00 Шаб ба хайр шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

9.00 Эълони намоишҳо. 9.05 Мусиқӣ. 9.10 Панорамаи хандаи Е.Петросян. 9.45 Лаззат. 10.05 Навигариҳо. 10.15 Забони англисӣ барои шумо. 10.40Фан тайм. 10.50 Мултсеанс. 11.10 Дар ҳамроҳӣ бо Т.Полонская. 11.35 Микрофони тиллоӣ. 12.20 Видеоканали «Дӯстӣ». «Мавҷи олмонӣ», «Умид», «Чинсен». 15.50 Эълони намоишҳо. 15.55 Сурудҳои сол. «Тобистон». 17.00 Донистан мехоҳам. 17.20 Давоми «Сурудҳои сол». Тобистон. 17.55 Намоиши ҳаҷвии «М.Галкин, М.Задорнов, Е.Степаненко, Е.Петросян» таклиф мекунанд. 19.00 Телебозии «Кӣ миллионер шудан мехоҳад?». 20.00 «Время». 20.30 Мусиқии асил. 21.20 Филми бадеии «Бозгашт ба хона». 22.50 «Ахбор». 23.25 Шаб ба хайр.

ЯКШАНБЕ 28

Ӯзбекистон I

6.00 «Ассалом, Ӯзбекистон». 8.00 «Ахбор». 8.35 Барои бачаҳо кинодастури «Камалак». 9.10 Ғароибот. 9.30 Мултфилм. 9.50 Шарҳи ТВ. 10.00 Ба ватанам хизмат мекунам. 11.00 Меҳри модар. 11.20 Телемусобиқаи «Стартҳои шавқовар». 11.55, 13.30 ТВ клип. 12.05 Асрори пазандагӣ. 12.15 Қисми якуми филми бадеии «Ишқ». 13.40 Телешоуи «Майдончаи мӯъҷизаҳо». 14.40 Қисми дуюми филми бадеии «Ишқ». 15.55 Оҳангҳои замини куҳан. 16.15 Мултсериал. 16.40 Гавҳари қалб. 17.00 Экран ба бачаҳо. «Зинаҳои камолот». Телебозии «Тоҷи тиллоӣ». 18.00 А.Акбаров. «Биёед, бихандем». 18.25 Ҳокимияти чорум. 18.45 Телелотерееяи «Оқ олтин». 19.15 ТВ клип. 19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонҳо. 19.30 «Таҳлилнома». 20.05 Таронаҳои эстрадӣ. 20.30 «Таҳлилнома». 21.05 Якшанбе бо шумо». 21.40 «Панди падарон». 22.40 Ситораҳои кинои ҷаҳон. 23.00 Филми бадеии «Форест Гамп». Қисми дуюм. 00.15 Тимсоли Ватан.

Ӯзбекистон II

7.55 Эълони намоишҳо. 8.00 Субҳи Давр. 9.00 Студияи «Авлоди нав». «Танаффуси калон». 9.25 Футбол ҷамъ. 9.45 Давр-сӯҳбат. 10.00 Лаҳзаҳои мусиқӣ. 10.10 Зина ба зина. 10.40 Дастархони пурфайз. 10.55 Нокаут. 11.20 Дастури ҳарбӣ-ватанпарварӣ. Марди майдон. Мактубҳои сарбозон. 12.00 Филми бадеии « Борони тобистон». 13.30 Навоҳои қароқалпоқ. 13.45 Азизам. 14.10 Сериали «Экспедитсия». 15.00 Асрори чемпион. 15.20 Сериали «Рамаяна». 15.55 Ҳандалак. 16.20 Эълони намоишҳо. 16.25 Студияи «Авлоди нав». «Кӣ чолоку кӣ чаққон». 16.50 Дастури маърифии «Сайёраи сеюм». 17.40 Ҳафтаномаи варзиш. 17.55 Ҳамсинф. 18.10 Навоҳои шом. 18.20 Очун. 18.45 Каталог. 18.55, 21.55 Иқлим. 19.00 Давр-навигариҳо. 19.20 Навоҳои қалби зан. 19.40, 20.35, 22.30 Эълонҳо. 19.45 Филми бадеии «Жулӣ Леско». 20.40 Баромади ҷоизадорони мукофоти «Ниҳол». 20.55 Бозии интеллектуалии «Заковат». 21.50 Мероси тиллоӣ. 22.00 Як ҳафтаи Давр. 22.35 Таронаҳои шабона. 22.45 Филми бадеии «Дили беша». 00.15 Шаб ба хайр.

Ӯзбекистон III

17.15 Эълони намоишҳо. 17.20 Олами сеҳрноки афсонаҳо. 18.55, 20.10, 22.20 Телегазетаи «Экспресс». 19.15 Ҷуғрофияи ҷаҳон. 20.00 Телефакт. 20.30 Табрику муборакбод мекунем. 21.00 «Пойтахт». Аз шанбе то шанбе. (русӣ). 21.20 Телеозмуни «Маҳаллаи ман». 22.40 Клуби варзиш. 23.00 Кинонигоҳ. «Кайҳони дохилӣ». 1.05 Шаб ба хайр, шаҳрам.

Ӯзбекистон IV

9.00 Эълони намоишҳо. 9.05 Мусиқӣ. 9.10 Қайдҳои ғайриоҳии Д.Крилов. 9.30 Ҳангоме, ки ҳама дар хонаанд. 10.05 Кайфият. Барномаи ахбору истироҳатӣ. 11.35 Навигариҳои Ӯзбекистон ба забони англисӣ. 11.45 Забони франсавӣ. 12.10 Филми бадеии «Таърихи беохир». 13.40 Телебозии «Леголенд». 14.10 Хусусигардонӣ:-давра ба давра. 14.30 Видеоканали «Дӯстӣ». «Рангинкамон», «Дидор», «Тӯҳфаҳои Озарбойҷон». 16.35 Эълони намоишҳо. 16.40 Консерт. 18.10 Бунафша. 18.25 Филми бадеии «Доктор Ҳолливуд». 20.00 Ҳамсиннон. 20.30 Мусиқӣ. 21.00 «7 рӯз». Ҷамъбасти ҳафта. 21.25 Кинопрофӣ. 21.50 Филми бадеии « Форам». 23.25 «Таҳлилнома. 24.00 Шаб ба хайр.

Аз зали суд

Зуҳуроти навбатии инсонпарварӣ

Дар Тошканд маҷлиси кушоди Суди шаҳри Тошканд таҳти сарпарастии судя В.Шарипов, бо иштироки адвокатҳо, прокурор, машваратчиёни халқӣ, намояндагони аҳли ҷамъият, воситаҳои ахбори оммавии хориҷаву ҷумҳурӣ ба амал омада, парвандаи ҷиноиро нисбати Мушарраф Саидкаримовна Усмонова, соли таваллудаш 1963, сокини шаҳраки Назарбеки ноҳияи Зангиотаи вилояти Тошканд баррасӣ намуд.

Ба М.Усмонова айб дар ин бобат гузошта шуда буд, ки ӯ сарвари зинаи занонаи Ташкилоти экстремистии динии «Ҳизбут-Таҳрир» дар шаҳри Тошканд ва вилояти Тошканд буда, фаъолияти он ба халалдор сохтани сохтори конститутсионии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон нигаронда шудааст.

Дар рафти ҷараёни суд айби М.Усмонова пурра исбот гардид. Барои амалиётҳои ҷиноятკориаш суд ӯро аз озодӣ ба мӯҳлати панҷ сол баробари гузарондани мӯҳлати ҷазо дар колонияи режимаш сахт маҳрум сохт.

Вале, ҳомиладории М.Усмонова ва дар васояташ будани шаш фарзандро ба назар гирифта, инсонпарварӣ ва шафқат содир карда, қонунгузориро дар бобати озодкунии ҷазои ҷиноятӣ ба эътибор гирифта, суд ҷазоро сабук гардонд ва барои аз озодӣ ду сол шартан маҳрум кардану аз зали суд озод кардани ӯ ҳукм баровард.

Оё шумо медонед?

Юнониёни қадима себро эликсир номидаанд. Ба фикри олимон имрӯз низ себ воситаи муҳимест алайҳи парешонхотирӣ.

Кардиологҳои Фаронса дар вуҷуди ҳайвонот чӣ гуна таъсир бахшидани себро чандин сол боз муоина мекунанд ва хулосаҳои аввалини худро дар ин бобат пешкаш кардаанд. Онҳо барои амалӣ гардондани мақсад ба ҳайвонот бебаркаш себ дода, таркиби хунашонро сараввал санҷидаанд. Миқдори холестерин дар таркиби хуни онҳо ниҳоят кам гардид.

Баъди он олимон тадқиқотҳоро ба инсон кӯчонданд. 90 нафар ҳар рӯз ба ҳисоби миёна 300 граммӣ себ тановул карданд. Азбаски ҳамаи онҳо парешонхотир буданд, осори мазкур аз онҳо барҳам хӯрд.

***

Олимон ба саломатии инсон чӣ гуна таъсир расондани бодро муайян карданд. Ба фикри онҳо боди беруни Ғарб ба маризони диққинафас ва шуш таъсири бад мерасондааст. Боди хушк ва гарми Ҷануб ҳаракати хунро дар бадан мӯътадил мегардондааст. Аз сиклонҳои шимолӣ бошад, фишори хун баланд мешудааст.

Ва он дар гузоштани ташхис ба беморон воситаи муҳим шуда хизмат мерасонад.

***

Бино ба ҳисобу китоб финҳо мардуми қаҳвахӯранд. Алҳол истеъмоли қаҳва нисбати ҳар як сокини мамлакат ба 15 килограмм рост омадааст. Булғорҳо бошанд, шакархоранд. Инглисҳо ксифентро аз ҳад зиёд дӯст медоранд. Ирландигиён аз ҳама бештар чой истеъмол мекунанд. Амрикоиён бошанд, нисбати мардуми дигар мамлакатҳо бештар гӯшт истеъмол мекардаанд.

***

Дар шаҳри Некамураи Ҷопон мамнӯъгоҳи беҳамтое ҳаст, ки танҳо барои сӯзанакҳо таъин гардидааст. Ҳаҷми он 15,5 ҳазор метри мураббаъро ташкил дода, дар ҳудудаш 64 навъи сӯзанак шину хез доранд.

***

Боғи қадимтарини ҳайвонот дар куҷо ташкил гардидааст? Муаррихон баъди аз назар гузарондани маводҳои таърихӣ ба саволи мазкур чунин ҷавоб гардонданд: боғи ҳайвоноти аз ҳама қадимтарин дар асри 1 қабл аз мелод бо фармони императори Рум Август ташкил гардидааст. Дар он 3500 ҳайвони мухталиф умр ба сар бурдаанд.

***

Ихтироъгари халтаи полиэтиленӣ У.Гамилтони шветсиягӣ аст. Кормандони соҳаи тиҷорат маълум кардаанд, ки алҳол дар дунё соле беш аз 4 миллиард халтаи полиэтиленӣ фурӯхта мешавад. Ва он баробари сипарӣ шудани ҳар як моҳ пайваста меафзояд.

***

Омоч бори аввал дар Англия сохта шудаасту ба соли 1870 рост меояд. Омоч дар Ҳиндустон аз озмоиш гузаштааст. Яъне омочро ба ду фил қатӣ карда, замин ронданд. Ҳамон вақт дарозии пояи он як метрро ташкил медод ва ба замин чуқур рафтани он нигоҳ накарда, филҳо онро бе ягон душворӣ кашидаанд.

***

Қароргоҳи Президенти Амрико Қасри Сафед 1 ноябри соли 1800 гардидааст? Ҳамон вақт роҳбари ИМА Ҷон Адамс қароргоҳашро ба Қасри Сафед кӯчондааст. Он вақт қароргоҳ ном надошт. Девори хокистарранг доштху бо фармони сарвари мамлакат ба он ранги сафед молида буданд. Ба бинои он хишти аввал 13 сентябри соли 1792 гузошта шудааст. Имсол ҷашни 210-солагии он барпо хоҳад гардид.

***

Рӯзномаи аввалин дар оғози садаи XY1 дар Венетсия рӯи чопро дидааст. Ҳамон вақт чопи сангӣ ҳукмронӣ кардааст. Номи газета бошад, аз тангаи венетсиягӣ гирифта шудааст. Бо мурури замон коғазҳои чопиро газета меномидагӣ шуданд, ки ба забони мо рӯзнома аст.

Дар Осиёи Марказӣ рӯзнома дар нимаи дуюми садаи X1X пайдо шудааст. Нашрияи аввалин «Туркистанские новости» ном дошт, ки соли 1870 ба чопаш шурӯъ кардаанд.

***

Дар Буркин-Фасоди Африкои Ҷанубӣ барои муайян кардани шахсияти кас шиносномаи ӯро намепурсанд. Барои ин ба нақшу нигори рӯяш кашида, муроҷиат мекунанд.

***

Манораи саросари ҷаҳон аз ҳама баланди Эйфели Фаронса баъди тармими на он қадар тӯлонӣ қади худро ба боз як метр «дароз» кард. Акнун баландии манора ба 324 метр баробар шудааст.

***

Биноҳои осмонбӯси Бунёди савдо ва тараққиёти ҷаҳонӣ баъди воқеаҳои сентябрии соли гузашта ба хок яксон шуда, онро ҳамвор карданд. Ба фикри кормандони бунёди мазкур дар шаҳри Даллас биное қад кашонда мешавад, ки баландиаш ба 506 метр баробар мегардад. Арзиши бинои мазкур 500 миллион доллар арзёбӣ гардидааст.

***

Асбоби аввалини зилзиласанҷӣ соли 1832 аз тарафи фалакиётшиноси чинӣ Чжен Хэн кашф гардидааст. Вай аз зарфи нуқрагини доирааш 2 метра иборат буд. Девори зарфро аз берун ҳашт «аждаҳо» иҳота карда, дар даҳони ҳар як аждаҳо яктогӣ шар буд. Андаруни зарф рақкосаке ҳаракат мекард, ки сари аждаҳо ба он васл гардидаанд. Ҳангоми заминҷунбӣ раққосак ба ҳаракат медаромад ва шар аз даҳони аждаҳо раҳо ёфта, ба даҳони бози ғуки поёнии зарф меафтод. Асбоб хеле ҳассос буда, маркази заминларзаро аз 6000 километр пай мебурд.

Сейсмограф — асбоби ченкунадаи дараҷаи мавҷу ларзиш соли 1856 аз тарафи олиме аз расадхонаи Везувий сохта шуда буд.

Тасҳеҳ

Дар шумораи 17 июли соли равон мақолаи Абдулло Субҳон таҳти унвони «Инсон толиби нур аст» эълон шуда буд. Аз он ҷумлаи ҳафтуми банди дуюм (саҳ.3) бадин тарз хонда шавад: «Савори лаванди ақламон бодпои эҳсосамонро сари вақт ҷилавгирӣ намекунад».

Ҷумлаи сеюми банди дуюм (саҳ. 4) чунин пазируфта шавад: «Банда дар ягон ҷои навиштаам нагуфтаам, ки шоирону нависандагони мумтози мо бе риояи қонуну қавоиди забон шеъру ҳикоят сохтаанд».

Зодрӯз муборак

Очаҷони азизу меҳрубон!

Бо арзи салом ва пазмонии беҳад, рӯзи таваллудро ба Шумо табрику таҳният мегӯем!

Инак, солҳо гузаштаву мо ҳама, фарзандони Шумо, хонадору мустақил шудаем ва ба хубӣ эҳсосу дарк мекунем, ки бузург кардани кӯдак, омӯхтани роҳ, гаштану ҳарфзаданҳо, дарёфтани қути зиндагӣ, таҳаммули фишори рӯзгор, расидан ба хушиҳои ҳаёт чӣ қадар мушкилу масъулиятталаб аст. Ва ҷолиб ин аст, ки дар ин муддат дастони нарму силаҳои гарм, суханони дилчаспу садои маҳини ҷонбахш, навозишҳо ва оғӯши пурнафосати Шумо аз ёд нарафтааст ва ҳар ҷову ҳамеша илҳомбахши мост. Воқеан дарёфтем, ки дар ин рӯзгор биҳишти пок, олами суханони пок, обу ҳавои пок танҳо дар ниҳоди Шумо нуҳуфта аст:

Модар, биҳишти ман ҳама оғӯши гарми туст,
Гӯй,сарам ҳанӯз ба болини гарми туст.
Пайваста дар ҳавои ту ҷашмам ба ҷустуҷӯст,
Ҳар лаҳза бо хаёли ту ҷонам ба гуфтугӯст.

Бо орзуи тандурустии комил ва умри дароз ва хушҳолии ҳамешагӣ фарзандонатон:

Раббим, Раҳмат, Ёқуб (аз Ҷиззах), Юнус (аз Тошканд), Рашид, Юсуф, Олим, Холбика (аз Навоӣ) ва Ориф (аз Оқтош).

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадей, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 643.
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор:Т.ИКРОМОВ.
Мусаҳҳеҳон: Ф. ДОНИЁРОВА, Ҳ. КАМОЛИДДИНОВА.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.